

**MAGYAR NYELVÉSZ PÁLYAKÉPEK
ÉS ÖNVALLOMÁSOK**

44.

SZATHMÁRI ISTVÁN

**ELTE Fonetikai Tanszék
1998**

Sorozatszerkesztő:
Bolla Kálmán

Technikai szerkesztő:
Földi Éva

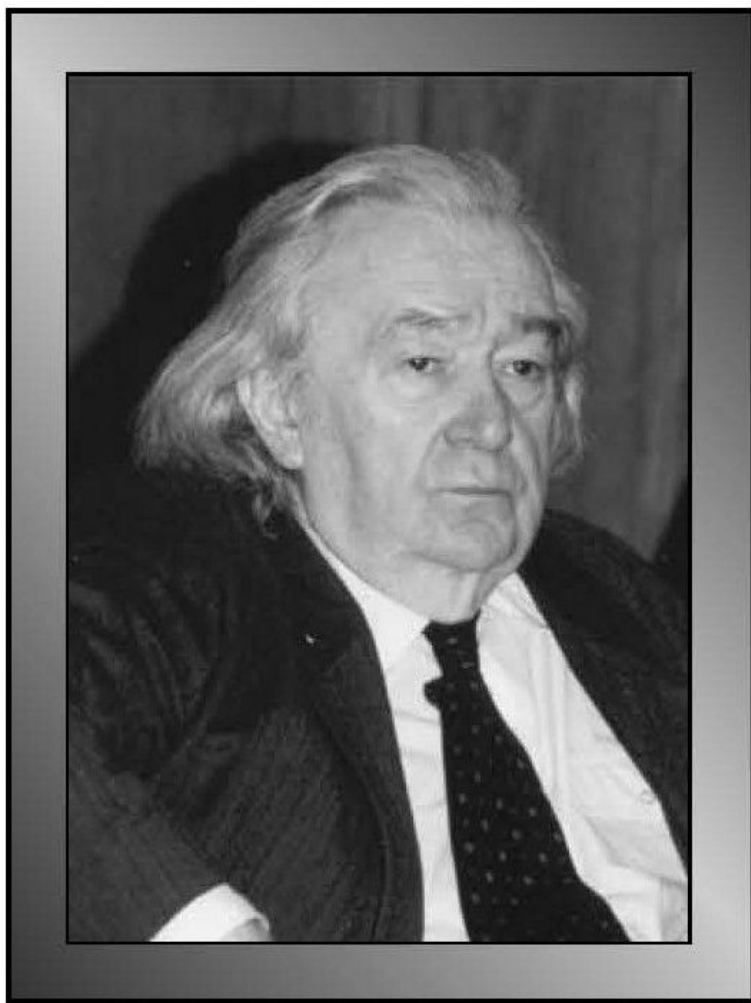
Munkatárs:
Módos Péter
Pávics Krisztina

ISBN 963 463 178 9

© *Bolla Kálmán*

Kiadja az ELTE Fonetikai Tanszéke.
Felelős kiadó: Dr. Bolla Kálmán.
Hozott anyagról sokszorosítva.
Amulett '98 Nyomdaipari Kft., Budapest. F.v.: Lajtai Ferenc.

SZATHMÁRI ISTVÁN

Szathmári István

SZATHMÁRI ISTVÁN VALLOMÁSA PÁLYÁJÁRÓL

Valójában nem is tudom, miről lehetne beszélni olyasvalamiről, ami emlékezetes és tanulságos azok számára, akik majd ezt a képet látják, illetve ezt a hangot hallják.

Úgy gondolom azonban, hogy ha az ember az ötvenedik életévét átlépte, akkor már egy kicsit joga van ahhoz, hogy visszatekintsen. És talán, ha nem is példaként, de egy-két dolgot megemlítsen, olyasmit, ami akár tanulságos is lehet a következő nemzedékek számára.

Magam vidéki származású vagyok: Szolnok megyéből, Kisújszállásról kerültem a debreceni egyetemre, majd aztán Budapestre.

Szeretném mindjárt megmondani, hogy bár '51 óta Budapesten lakom, nem tartom magamat igazán budapestinek, és nem is fogok azzá válni íz-íz-ig soha.

Hogy az elején kezdjem, hadd vallom meg, hogy az elemi iskola és különösen az első, második osztály rendkívül döntő az emberek életében. Sokszor említettem, sokszor elmondtam, hogy igazán tanítónők tudják ellátni ezt a feladatot. És nekem is itt kell megemlékeznem két tanítónőről: Fülep Gizelláról és Nagy Rózáról, akik elindítottak azon az úton, amely a mához vezetett. Szigorúak voltak, következetesek, okosak, módszeresek és életeseek.

A következő lépcső Balázs János tanító úrnak a felidézése, aki mai szemmel bizony szigorú már-már kegyetlen volt, azt mondhatom. De olyan iskolatársaimtól, akik ennek a kegyetlenségnek a tanújelét is viselik magukon talán mind a mai napig, sohasem hallottam rossz szót Balázs János tanító úrra. Magam mindenesetre azt mondhatom, s ez már a nyelvészet felé mutat, hogy a nyelvtant harmadik elemista koromban megértettem. Azt tudni, hogy mi a mondatrész és mi a beszédrész, ahogy akkor neveztük, bizony nem kis dolog egy kisgyerekeknek. És én már akkor megértettem.

A gimnáziumot is Kisújszálláson végeztem. És hadd mondok meg, hogy nagyon sokat tanultam nem kiváló tudós-tanároktól is. Még az olyanoktól is, akik, ha szabad ezt mondani, közepes képességűek voltak, és még különösebb babérokra sem törekedtek, a tanításban sem, de az órát rendszeresen megtartották, felkészültek. Ilyen volt például a latin tanárom. Nem voltam latin szakos, de hogy a régi nyelvtanokkal tudtam foglalkozni, a Corpus Grammaticorummal, amely 3/4 részben latin nyelvű, azt neki vagy nekik köszönhetem.

Aztán következett Debrecen. Egyrészt az egyetem, amely a maga nemében igen kiváló volt. Kiváló a tekintetben, hogy a Nagyerdő mellett, sőt, mondhatnám a közepén, nagyon szép és csendes épületben végezte munkáját, és végzi most is. És hogy Bárczi Géza professzor mellé kerültem. Sajnos ő már nincs közöttünk, de ahogy a temetésén, és a végső búcsú alkalmával elmondtam, tulajdonképpen emberséget és tudományt tanultunk tőle.

És nem olyan nagy egyetem ez, mint a pesti, ahol én most vagyok, hanem kicsi. 10-12 magyar szakos volt egy évfolyamon, és Bárczi professzor úr mindannyiunkról mindent tudott tulajdonképpen. Így tudott aztán emberséget nyújtani, de tudományt is. Hiába volt szigorú, bizony hozzá mentünk, hozzá csatlakoztunk.

Debrecenben azonban egy másik dolgot is meg kell jegyezni. Azt, hogy a Református Tanárképző tagja voltam és a kollégiumban, a Református Kollégiumban laktam. Kiváló könyvtárral, olyannal, mint az Eötvös Kollégiumé és kiváló tanárokkal. Debreceni viszonylatban szintén olyanokkal, mint az Eötvös Kollégiuméi voltak. Tehát, ha például, most mondtam el éppen az Eötvös Kollégium közgyűlésén hétfőn este, hogyha éjfélkor valakinek eszébe jutott, filozofnak bizony sokszor eszébe jut efféle, hogy mondjuk Rousseau-t akar olvasni. Akkor mi szépen kiültünk a könyvtárba, leemeltük Rousseaut és olvastuk. Tehát sokat kaptam ettől is.

Debrecen azért is nevezetes, harmadszor, mert itt kezdtem a középiskolai tanári pályafutásomat. Közben kollégiumi nevelő, egy évig kollégiumi igazgató is voltam az akkori közgazdasági gimnázium diákotthonában. 72 fiút igazgattam itt az 1949–50. tanévben. Mondhatom, kiváló iskola volt számomra. Mind a közvetlen tanítás, mind pedig ez a kollégiumi élet. Tulajdonképpen az életre tanított, és olyan pedagógiai ismeretekre tettem ezáltal szert, amilyenre semmiféle könyvből nem tettem volna.

Az élet valahogy azzal áldott meg, hogy sokszor új teendő elé állított. 1951-ben megalakult az Idegen Nyelvek Főiskolája és 4 évig egzisztált, 4 évig létezett mindössze. Sajnos, azt kell mondanom, ma mint a Bölcsészettudományi Kar dékánja is azt kell mondanom, hogy kár volt megszüntetni. Mert a mi egyetemünk, legalábbis egyelőre, nem pótolja. Ez nem rangot jelent azonban. Az Idegen Nyelvek Főiskoláján a Magyar Tanszéket vezettem. Valójában a semmiből kellett megteremteni a tanítás programját, módszerét, a jegyzeteket. Tulajdonképpen itt kerültem közel a stilisztikához és a leíró nyelvtanhoz is.

'55-ben megszűnővén a főiskola, az egyetemre kerültem Bárczi Géza professzor mellé adjunktusként és itt folytattam a munkám. Itt megint szerencsés voltam tulajdonképpen. Ugyanis több munkát adó körülményekben volt részem, mert Bárczi professzor úrnak, nagyon helyesen, én is ezt tartom most is mint tanszékvezető, minden diszciplínán végig kellett menni. Tehát nem specializálódhattunk, vagy szakosodhattunk olyanformán, hogy én csak a stilisztikát csinálom. Minden, a történeti nyelvtan, a leíró nyelvtan minden diszciplínáján végig kellett menni. Nagyon jó volt ez. Persze egyre nehezebb tulajdonképpen ezt teljesíteni. De hogy mennyire jó volt, azt mutatja az, hogy nekünk nem jelentett problémát, ha hirtelen be kellett ugrani valamelyik évfolyam órájára, vagy vizsgáztatni kellett valamiféle részdiszciplínából. Bátran vállalhattuk, mert hiszen mindegyiket megismertük.

Ugyhogy, amikor többé-kevésbé kikristályosodtak az 50-es évek végére az én fő kutatási területeim: a stilisztika, az irodalmi nyelv történetének a vizsgálata, a magyar nyelvtudomány történetének a kutatása, akkor tulajdonképpen nem jelentéktelen leíró nyelvtani és más egyéb, nyelvművelő, stb. múlt is állt mögöttem.

Na, mármost itt is azt mondhatom, hogy bizonyos szerencse kísért. Mert annak idején, '69-ben, dékánhelyettesi kinevezést nyertem és az oktatási dékánhelyettes szerepét töltöttem be 6 évig, a múlt év június 30-ig. Ez is tanulságos volt számomra. Tulajdonképpen szerettem csinálni. Nem tekintetem adminisztrációnak. Azt vallottam és vallom most is, hogy valójában minden kérvény mögött ember van, a maga sokrétű problémájával. Még akkor is ember van, ha az az ember nem az igazságot írta meg a kérvényben, hanem szépített vagy éppen lódtított. De azt is ki kell vizsgálni.

És a múlt év július 1-től pedig a dékáni tisztelet kell ellátnom. Nem könnyű feladat ez. 56 tanszék és több száz oktató, mondhatnám több ezer hallgató gondjait, bajait viselni, hordozni bizony nem könnyű. De most is azt vallom, hogy ha még egyszer születnék, akkor is tanító-tanár lennék.

Ugyanakkor azonban nem tudom elválasztani a tanítást a tudományos munkától. Tehát most is, ha csak tehetem, sajnos most minden nap nem tehetem, reggel az utam az Egyetemi Könyvtárba visz. Immáron második évtizede, sőt annak a végét mondhatom. Hogy mennyire megsoktak ott, azt mutatja, hogyha egy tisztviselő nem megy be, azt nem kérdezik meg, majd igazolja vagy nem igazolja, ha én nem megyek, megkérdezik, hogy mi történt. Miért nem mentem?

Ugyanakkor azonban a tanításról sem tudok lemondani. Most is 7 óráam van, mint annak idején, mert a gyerekektől nem tudok elszakadni. És valójában nagyon sokszor az elmúlt 6 év alatt, de most is, az ad felüldülést, hogyha bemehetek órára.

Tehát azt mondhatom: tanítani, tudományosan dolgozni – ez a további életcélom.

A videofelvétel 1976. február 6-án készült, szövegét Földi Éva jegyezte le.

SZATHMÁRI ISTVÁN ÍRÁSAINAK VÁLOGATOTT BIBLIOGRÁFIÁJA

1948.

A kisújszállási í-zés nyelvtörténeti múltja. Doktori értekezés. Debrecen. (Kézirat)
Nyelvjárási szövegek. Magyar Népnyelv V, 69–73.

1949.

Három í-ző nyelvjárási összehasonlítása. Magyar Népnyelv VI, 127–32.

1952.

A mai magyar nyelv. I–III. füzet. Budapest. (Főiskolai jegyzet.) (Több kiadás)

1953.

A mai magyar nyelv. IV–VI. füzet. Budapest. (Főiskolai jegyzet.)

Hozzászólás a II. Országos Magyar Nyelvészkongresszuson. MNyTK 83. 415–6.

Magyar stilisztika. Budapest. (Főiskolai jegyzet.)

Stilisztikai gyakorlatok. Budapest. (Főiskolai jegyzet.)

Műfajelmélet. Budapest. (Főiskolai jegyzet.)

Bevezetés a nyelvtudományba. Budapest. (Főiskolai jegyzet.)

Verstan. Budapest. (Főiskolai jegyzet.)

1955.

Nyelvjárásaink. Budapest.

1956.

Hozzászólás a III. Országos Nyelvészkongresszus stilisztikai vitájához. Általános nyelvészet, stilisztika, nyelvjárástörténet. Szerk. Kniezsa István. Budapest. 251–5.

Az *í* hang állapota Kisújszállás nyelvjárásában. PaisEml, 472–9.

A magyar stilisztikai kutatás eredményei 1945 és 1956 között. MNy LII, 512–25.

Leíró magyar nyelvtan. Budapest. (ELTE-jegyzet.)

1957.

Az anyanyelv és a tanult nyelv kapcsolata a nyelvtanulás folyamatában. Az idegen nyelvek oktatásának időszerű kérdései. Szocialista Nevelők Könyvtára 128. Szerk. Dobossy László. Budapest, 83–111.

Prohászka János 70 éves. MNy LIII, 309–11.

Marcel Cohen: Grammaire et style 1450–1950. Cinq cents ans de phrase française. Paris, 1957. Nyr 81. 347–53. (Ism.)

1958.

A magyar stilisztika vázlata. Egyetemi Magyar Nyelvészeti Füzetek. Budapest, 65–148, 235–53. Társszerzők: Fábián Pál–Terestyéni Ferenc. (Több kiadás)

1959.

A magyar nyelv értelmező szótára I–VII. (1959–1962.) Főszerk. Bárczi Géza–Ország László. Budapest. (Belső munkatárs)

1960.

Névtudomány és stilisztika. Névtudományi vizsgálatok, a Magyar Nyelvtudományi Társaság névtudományi konferenciája. 1958. Szerk. Mikesy Sándor. Budapest, 191–4.

Nyelvtan, stílus, szónoklás. Szerk. Terestyéni Ferenc. Budapest. 284–362. Társszerzők: Berrár Jolán–Fábián Pál–Szende Aladár–Terestyéni Ferenc.

Hozzászólás Bencédy Józsefnek "Az anyanyelvi műveltség és az iskola" c. előadásához. In: Anyanyelvi műveltségünk (A pécsi nyelvművelő konferencia anyaga). Szerk. Benkő Loránd. Budapest, 204–10.

Irodalmi nyelvünk korszakolása. Hozzászólás Benkő Lorándnak "Irodalmi nyelvünk fejlődésének főbb vonalairól" című előadásához. In: Anyanyelvi műveltségünk (A pécsi nyelvművelő konferencia anyaga). Szerk. Benkő Loránd. Budapest, 291–4.

1961.

- A magyar stilisztika útja. Nemzeti Könyvtár. Budapest.
Helyesírási tanácsadó szótár. Szerk. Deme László–Fábián Pál. Budapest.
(Munkatárs; több kiadás)
Stilisztika, stílusréteg, stíluselemzés. Budapest. (MÚOSZ-főiskolai jegyzet.)
Magyar leíró nyelvtan orosz nyelven. MNy LVII, 133–44. (Ism.) Társ szerző: H.
Molnár Ilona.
Pais Dezső (szerk.): Dolgozatok a magyar irodalmi nyelv és stílus történetéből.
Akadémiai Kiadó. Bp., 1960. Nyr 85. 366–70. (Ism.)
Tompai József (szerk.): A mai magyar nyelv rendszere. Leíró magyar nyelvtan I.
Akadémiai Kiadó, Bp., 1961. Jelenkor 765–6. (Ism.)
Benkő Loránd: A magyar irodalmi írásbeliség a felvilágosodás korának első
századában. (Akadémiai Kiadó. Bp., 1960.) Egyetemi Lapok 1961. nov.,
4. p. (Ism.)

1962.

- A Békés megyei Népújtság nyelvéről. Budapest. (MÚOSZ-jegyzet)
Pais Dezső (szerk.): Dolgozatok a magyar irodalmi nyelv és stílus történetéből.
Akadémiai Kiadó. Bp., 1960. ALinguH 195–7. (Ism.)
Klara E. Majtyinszkaja: Vengerszkij jazik I–III. (Moszkva, 1955., 1959., 1960.)
ALinguH 399–405. (Ism.) Társ szerző: Berrár Jolán.
Benkő Loránd: A magyar irodalmi írásbeliség a felvilágosodás korának első
századában. (Akadémiai Kiadó. Bp., 1960.) Irodalomtörténet, 316–20.
(Ism.)

1963.

- Az önkéntes néprajzi és nyelvjárási gyűjtők találkozója. Nyr 87. 507–9.
Magyar Irodalmi Lexikon I. Főszerk. Benedek Marcell. Budapest. (49 címszó
kidolgozása.)
Grétsy László: A szóhasadás. Egy kevésbé számba vett szóalkotásmód típusai
és szerepe irodalmi és köznyelvünk fejlődésében. Akadémiai Kiadó. Bp.,
1962. ALinguH 169–71.; Magyar Tudomány, 660–1. (Ism.)
Jelentés a Magyar Nyelvtudományi Társaság 1963. évi közgyűlésén. MNy LIX,
505–8.

1964.

- Szenczi Molnár Albert és irodalmi nyelvünk. In: Tanulmányok a magyar nyelv
életrajza köréből. NytudÉrt 40. Szerk. Benkő Loránd. Budapest, 345–
54.
Geleji Katona István és a XVII. századi német Sprachgesellschaft-ok. Nyr 88.
248–52.
Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Kandidátusi disszertáció.
Budapest.
Az "irodalmi nyelv" értelmezéséhez. NyK 66. 425–8.
Mekkora a szókincs? In: Itt a rádiólexikon! Szerk. Simonffy Géza. Budapest,
144–5.
Bárczi Géza, A magyar nyelv életrajza. Gondolat Kiadó. Bp., 1963. NyK 66.
207–10. (Ism.)

1965.

- Az írói szótárak stilisztikai és nyelvművelési vonatkozásai. (Korreferátum "Az írói szótárakról" c. konferencián.) I. OK 22. 397–403.
- A magyar stilisztika indulása. (A mai stilisztika és stilisztikatörténetünk kezdeti szakaszának vizsgálati problémái.) Néprajz és Nyelvtudomány IX, 35–9.
- István Geleji Katona und die deutschen Sprachgesellschaften des 17. Jahrhunderts. ALinguH XV, 323–30.
- Kövesdi Pál grammatikája és a nyelvi norma alakulása. MNy LXI, 428–36.
- De l'interprétation du terme "langue littéraire". AUB SPhilo VI, 37–42.
- Magyar Irodalmi Lexikon II–III. Főszerk. Benedek Marcell. Budapest. (Mintegy 60 címszó kidolgozása.)
- Stilisztikai kislexikon. Századvég és avantgarde. (A modern európai líra néhány stílusirányzata.) Szerk. Lakits Pál. Budapest, 311–9.
- Jókai Mór: Rab Ráby. A kritikai kiadás népszerű változatának sajtó alá rendezése. Budapest. Társszerző: Kovács Győző.
- Az *Олецца* városnév átírásáról. Dél-Magyarország, nov. 2. 5. p.
- Jelentés a Magyar Nyelvtudományi Társaság 1965. évi közgyűlésén. MNy LXI, 505–9.

1966.

- Gondolatok a magyar frazeológiai kutatásokról. MNy LXII, 507–14.
- Megemlékezés Kresznerics Ferencről. MNy LXII, 373–8.
- A magyar irodalmi nyelv kialakulásának első szakasza és a nemzeté fejlődés. A nemzeti ideológia múltja és jelene. In: Az ELTE Évkönyve. Szerk. Balogh Sándor–Székely György. Budapest, 41–54.
- A magyar irodalmi nyelv kialakulásának első szakasza és a nemzeté fejlődés. Valóság 11. 10–20.
- Mit mutatnak Komáromi Csipkés Györgynek a Károli-biblián végzett helyesírási és nyelvi módosításai? Néprajz és Nyelvtudomány X, 60–8.
- A quelle époque ont pris naissance les principes de notre orthographe? (János Tsétsi et l'histoire de l'orthographe hongroise.) Studia Slavica XII, 397–404.
- Nyelv és stílus; stílus és stilisztika; a stilisztika problémaköre. Budapest. (MÚOSz-jegyzet)
- Jókai Mór összes művei. Kritikai Kiadás XXXVIII. (jegyzetes) kötet. Budapest. (Munkatárs: sajtó alá rendezés; a szöveg megállapítása; a szövegváltozatok összeállítása.)
- Papp László: Magyar nyelvű levelek és okiratok formulái a XVI. században. NytudÉrt 49. Nyr 90–201; ALinguH XIV, 402–6. (Ism.)

1967.

- Az első nemzetközi magyar nyelvészeti kongresszus. MNy LXIII, 1–8.
- Magyar nyelvészeti kutatások az egyetemeken és a főiskolákon. NytudÉrt 58. 27–31.
- Előszó "A magyar nyelv története és rendszere. A debreceni nemzetközi nyelvészkongresszus (1966. VII. 24–8.) előadásai" c. kötethez. NytudÉrt 58. 3. Társszerző: Imre Samu.

- A kiejtővizsgálatok és a stilisztika. (Hozzászólás az egri kiejtési konferencián.)
In: Helyes kiejtés, szép magyar beszéd. Szerk. Grétsy László–Szathmári István. MNyTK 120. 166–71.
- Előszó. In: Helyes kiejtés, szép magyar beszéd. Szerk. Grétsy László–Szathmári István. MNyTK 120. 9–10.
- Függelék (rövidítésjegyzék, szó- és tárgymutató). In: Helyes kiejtés, szép magyar beszéd. Szerk. Grétsy László–Szathmári István. MNyTK 120. 263–77.
- A nyelvi elemek stílusértékéről. Néprajz és Nyelvtudomány XI, 35–42.
- A Komárom megyei "Dolgozók Lapja" nyelvéről és stílusáról. Budapest. (MÚOSz-jegyzet)
- A színes és hatásos stílus eszközei: a szóképek. Budapest. (MÚOSz-jegyzet)
- A tájnyelvek használatának kérdései. Budapest. (MÚOSz-jegyzet)
- Jelentés a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXIII. közgyűlésén. MNy LXIII, 504–9.
- A magyarországi nyelvtudomány bibliográfiája (= Bibliographie Linguistique de la Hongrie) Tomes I–II. Rédigé par l'Institut de Linguistique de l'Académie des Sciences de Hongrie. Bp., 1963., 1964. 288 l, 236 l. ALinguH XVII, 442–6. Ism.)
- E. Abaffy Erzsébet, Sopron megye nyelve a XVI. században. Irodalomtörténeti Közlemények LXXI, 106. p. (Ism.)

1968.

- Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Nyelvészeti tanulmányok 11. Budapest.
- Zur Geschichte der ungarischen Literatursprache des 17. Jahrhunderts. Congressus Secundus Internationalis Fenno-Ugristarum. Helsinki 23–28. VIII. 1965. Pars I. ALinguH. Szerk. Paavo Rivila. Helsinki, 517–23.
- Über den Stilwert der sprachlichen Elemente. ALinguH XVIII, 1612–72.
- Dugonics András nyelvéről és stílusáról. MNy LXIV, 257–62.
- Milyen nyelvtant írt valójában Sylvester János? Néprajz és nyelvtudomány XII, 43–61.
- József Attila emléktalálkozó és szavalóverseny. Nyr 92. 143–5.

1969.

- Kazinczy és irodalmi nyelvünk. Néprajz és Nyelvtudomány XIII, 55–61.
- Húszéves az MTA Nyelvtudományi Intézete. Nyr 93. 417–23.
- Hozzászólás Szauder Józsefnek "A XVIII. századi magyar irodalom és felvilágosodás kutatásának feladatai" c. programadó tanulmányához. Irodalomtörténeti Közlemények LXXIII, 169–71.
- Bárczi Géza hetvenötödik születésnapjára. MNy LXV, 109–11.
- Utolsó búcsú Zolnai Bélától. MNy LXV, 382–4.
- A "Nyelvművelés és stilisztika" az egyetemeken. Felsőoktatási Szemle XVIII, 287–90.
- Hozzászólás Telegdi Zsigmondnak "Általános nyelvészetünk helyzete" c. előadásához. In: Általános nyelvészetünk helyzete. Az alkalmazott nyelvtudomány helyzete Magyarországon. A debreceni nyelvészaktívá ülésének előadásai és felszólalásai. Szerk. Imre Samu. Budapest, 87–94.
- Hozzászólás Herman Józsefnek "Az alkalmazott nyelvtudomány helyzete Magyarországon" c. előadásához. In: Általános nyelvészetünk helyzete.

Az alkalmazott nyelvtudomány helyzete Magyarországon. A debreceni nyelvészaktíva ülésének előadásai és felszólalásai. Szerk. Imre Samu. Budapest, 179–82.

Sláger. Élet és Tudomány XXIV, 494. p.

András Martinkó: A prózaíró Petőfi és a magyar prózastílus fejlődése: Petőfi prosateur et l'évolution du style de la prose hongroise. Bp., 1965. ALinguH XIX, 436–40. (Ism.)

1970.

Anyanyelvünk életéből. MNy LXVI, 405–11.

A hangszimbolikáról. Néprajz és Nyelvtudomány XIV, 75–91.

Előszó. In: Tanulmányok a magyar és finnugor nyelvtudomány történetéből. (1850–1920). Szerk. Szathmári István. Budapest, 5–6.

A középiskolai tanárok továbbképzésének megszervezése az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. Felsőoktatási Szemle XIX, 715–21. Társzerző: Benkő Loránd.

Megemlékezés Sajnovics Jánosról. MNy LXVI, 504–6.

Bartha János–Horváth Tibor–J. Nagy Mária–Szabó Zoltán: Kis magyar stilisztika. Bukarest, 1968, 229 l. Néprajz és Nyelvtudomány XIV, 113–7.

Ism.)

1971.

A magyar nyelvtudomány-történet korszakai. MNy LXVII, 18–35.

Főtitkári jelentés a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXVII. közgyűlésén. MNy LXVII, 502–6.

Kazinczy Nyelvművelő Napok Kassán. A magyar nyelvért és kultúráért: Tájékoztató 2. 9–11.

A propos d'un nouveau traité de stylistique hongroise. AUB SLingu II, 101–5. Misztótfalusi Kis's Bemühungen um die Sprachpflege. Acta Litteraria XIII, 493–507. (TolnaiEml)

Előszó. In: A magyar nyelv kutatásának és oktatásának módszertani kérdései. Szerk. Hajdú Mihály–Pusztai Ferenc. Nyelvtudományi Dolgozatok 6. 3–5.

Első magyar nyelvtörténeti gyakorlatok az egyetemen. In: A magyar nyelv kutatásának és oktatásának módszertani kérdései. Szerk. Hajdú Mihály–Pusztai Ferenc. Nyelvtudományi Dolgozatok 6. 119–26.

Qu'est-ce qui entre dans la symbolique des sons. ALinguH XXI, 87–104.

Szenczi Molnár Albert, a nyelv tudós. Irodalmi Szemle XIV. Pozsony, 942–8.

Szenczi Molnár Albert nyelv tanának új kiadása ürügyén. Nyr 95. 385–95.

Papp István hetvenedik születésnapjára. Nyr 95. 503–4.

Köszöntő a Magyar Nyelvtudományi Társaság nevében a Vas megyei földrajzi nevek összegyűjtésének befejezése alkalmából. Nyr 95. 456–7.

Hozzászólás az 1968-i verselemző vitaülésen. In: Formateremtő elvek a költői alkotásban. Szerk. Hankiss Elemér. Budapest, 533–7.

Három előadás a magyar nyelv múltjáról és jelenéről. Krajsky pedagogicky ustav v Bratislave. Segédlet a magyar szakos tanárok számára. Bratislava.

Hozzászólás "A magyar romantika jellegéről" című vitán. Irodalomtörténet, 869 p.

1972.

- An Outline of the History of Hungarian Linguistics. In: *The Hungarian Language*. Szerk. Benkő Loránd–Imre Samu. Budapest, 349–77.
- Les variantes de texte d'un roman de Jókai et l'évolution de la langue littéraire hongroise. Mélanges offerts à Aurélien Sauvageot pour son soixante-quinzième anniversaire. Rédacteurs: J. Gergely, J. Moreau, J. Perrot (France), J. Erdődi (Hongrie). Budapest, 271–8.
- La formation d'une langue littéraire: problèmes généraux avec application de la langue littéraire hongroise (XVI–XVII siècles). In: *Etudes Finno-ougriennes VI–VII*. (1969–1970) Paris, 108–20.
- Bessenyei és a magyar irodalmi nyelv. *MNy LXVIII*, 385–93.
- Búcsúunk Terestyéni Ferenctől. *MNy LXVIII*, 126–7.
- A magyar nyelvészeti tanszékek külföldi kapcsolatairól. *Nyr* 96. 269–82.
- A Magyar Nyelvőr Szarvas Gábor szerkesztősége idején és a stilsztika. In: *A Hungarológiai Intézet Tudományos Közleményei IV/13*. Novi Sad, 13–25.
- Összevető nyelvtan – irodalmi nyelv – stílus. In: *Összevető nyelvvizsgálat, nyelv- oktatás*. Szerk. Horváth Miklós–Temesi Mihály. Budapest, 436–47.
- Befejeződött Győr-Sopron megye földrajzi neveinek összegyűjtése. *Soproni Szemle* 3. 253–7.
- Kontrasztív nyelvtan és nyelvtudomány. In: *Magyartanítás külföldön III*, 63–71.
- Világirodalmi Lexikon II. Főszerk. Király István. Budapest, 1146. p., 1321–2. (Két szócikk)
- Molnár Szenciensis, Albertus: *Nova Grammatica ungarica*. With an introduction by Gyula Décsy. Indiana University Publication. Uralic and Altaic Series, Volume 98. Bloomington: Indiana University – The Hague: Mouton Co. 1969, XXXII + 202 pp. *Ural–Altäische Jahrbücher XLIV*, 249–51. (Ism.)
- Hozzászólás a III. Orsz. Felsőoktatási Nevelési Konferencián (1971. X. 28–30.) In: *A tanszéki képző-nevelő munka korszerűsítése II*. Szerk. Széchy Éva. Budapest, 27–9.
- Főtitkári jelentés a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXVIII. közgyűlésén. *MNy LXVIII*, 501–6.
- Szabó T. Attila: *Anyanyelvünk életéről (Aus dem Leben unserer Muttersprache)*. Bukarest, 1970, 574 S. *ALinguH XXII*, 219–24. (Ism.)

1973.

- A százéves Magyar Nyelvőr és a stilsztika. *Nyr* 97. 385–403.
- Budenz József és a korabeli magyar nyelvtudomány. *Magyar Nyelvjárások XIX*, 5–16.
- A rádiós műfajok stílusáról. In: *A rádióbemondó beszéde. Az MRT Tömegkommunikációs Kutatóközpont Szakkönyvtár 21. sz.* Szerk. Wacha Imre. Budapest, 9–24.
- Búcsú O. Nagy Gábortól. *MNy LXIX*, 372–4.
- Hogyan mutatkozik meg Verseghy, a stilsztikus *Usus Aestheticus Linguae Hungaricae* című munkájában? In: *In memoriam Verseghy Ferenc. Emlékkönyv a Szolnokon 1972. december 14–15-én tartott ülészak anyagából*. Szerk. Szurmay Ernő. Szolnok, 49–70.
- Balassa József nyelvtudós, a Fazekas Mihály Főreáliskola volt tanára (1864–1945). In: *A debreceni Fazekas Mihály Gimnázium (volt Főreáliskola)*

- értésítője az 1972–73-as centenáriumi tanévről. Szerk. Nábrádi Mihály. Budapest, 71–7.
- Fogalmazás és stilsztika. In: Adalékok a magyar nyelv életrajzához. Szerk. Abaffy Erzsébet–Nagy Ferenc–Zelliger Erzsébet. NyelvtDolg 14. Budapest, 157–70.
- Előszó. In: Nyelvtudományi vándorgyűlés, Hódmezővásárhely, 1972. október 20–21. Szerk. Szathmári István. MNyTK 135. Budapest, 3–4.
- A legújabb stilsztikai eljárásokról. In: Nyelvtudományi vándorgyűlés, Hódmező-
vásárhely, 1972. október 20–21. Szerk. Szathmári István. MNyTK 135. Budapest 37–46.
- Arcképcsarnokunk: Bárczi Géza. Eszperantó Magazin 1. Nyelv és világ. 6. p.
- Előszó: Verseghy Ferenc "Analyticae Institutionum Linguae Ungaricae. Pars III. Usus Aestheticus Linguae Hungaricae. Sectio Prima. Budae, 1817" című művének magyar nyelvű kiadásához. Szerk. Szurmay Ernő. Szolnok, 3–6.
- Az anyanyelv és a tanult nyelv kapcsolata a nyelvtanulás folyamatában. In: Metodikai olvasókönyv (Segédkönyv a IV. és V. éves idegen nyelv szakos hallgatók számára a szakmódszertan oktatásához.). Szerk. Balogh István. Budapest, 174–202. (Egyetemi jegyzet.)
- Que doit notre langue littéraire à Petőfi? ALinguH XXIII, 279–91.
- Főtitkári jelentés a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXIX. közgyűlésén. MNy LXIX, 377–82.

1974.

- Bevezető a "Nyelvtudomány és nyelvtanítás", valamint "Az anyanyelvi képzés és a többi tantárgy kapcsolata" című témakörhöz. In: Anyanyelvünk az általános iskolában. Az 1972. április 6–8. között Nyíregyházán megrendezett nyelvtudományi társasági vándorgyűlés anyaga. Szerk. Szathmári István. Budapest, 199–204.
- Előszó. – Elnöki zátszó. In: Anyanyelvünk az általános iskolában. Az 1972. április 6–8. között Nyíregyházán megrendezett nyelvtudományi társasági vándorgyűlés anyaga. Szerk. Szathmári István. Budapest, 9–10; 255–7.
- A magyar stilsztika az utóbbi két évtizedben. In: Jelentéstan és stilsztika. A magyar nyelvészek II. nemzetközi kongresszusának előadásai. Szerk. Imre Samu–Szathmári István–Szűts László. NytudÉrt 83. 23–39.
- Előszó. In: Jelentéstan és stilsztika. A magyar nyelvészek II. nemzetközi kongresszusának előadásai. Szerk. Imre Samu–Szathmári István–Szűts László. NytudÉrt 83. 3. p. Társ szerzők: Imre Samu–Szűts László.
- A százéves Magyar Nyelvőr és a stilsztika. MNyTK 136.
- Az önkéntes néprajzi és nyelvjárási gyűjtés újabb állomása. Honismereti Híradó 2. 14–20.
- Leíró nyelvészet – leíró nyelvtani tankönyv. In: Tanulmányok a mai magyar nyelv szófajtana és alaktana köréből. Szerk. Rác Endre–Szathmári István. Budapest, 5–20.
- Előszó. In: Tanulmányok a mai magyar nyelv szófajtana és alaktana köréből. Szerk. Rác Endre–Szathmári István. Budapest, 3–4. Társ szerző: Rác Endre.
- Gondolatok a regionális köznyelvek kutatásáról. MNy LXXI, 307–15.
- Az első magyar költői szótárról. Nyr 98. 405–14.

A Tragédia szövegmódosításai és a korabeli irodalmi nyelv. Irodalomtörténet LVI, 653–62.
 Verseghy, a stilisztikus. In: Irodalom és felvilágosodás. Szerk. Szauder József–Tarnai Andor. Budapest, 901–27.
 József Budenz und die zeitgenössische ungarische Sprachwissenschaft. AUB SLingu V, 83–95.
 A tanári továbbképzés tapasztalatai és feladatai. Felsőoktatási Szemle 23. 549–51.
 Nyelvtörténetünk korszakolása. In: Sajnovics János. Szerk. Gulya János–Szathmári István. MNyTK 131. 53–5.
 Előszó. In: Sajnovics János. Szerk. Gulya János–Szathmári István. MNyTK 131. 3–5. Társszerző: Gulya János.
 Búcsú Kubínyi Lászlótól. MNy LXX, 126–8.
 Hozzászólás a II. Anyanyelvi Konferencián. In: Nyelvünk és kultúránk. Szerk. Imre Samu. Budapest, 267–8.
 Fogalmazás és stilisztika. Szocialista nevelés 20. Pozsony, 42–6; 76–9.
 A főlölesleges ismétlésről. Magyar Nemzet jún. 9. 13. p.
 Bárczi Géza köszöntése. Magyar Hírek 2. 6. p.
 Főtitkári jelentés a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXX. közgyűlésén. MNy LXX, 505–11.
 A Petőfi-szótár I. kötete. Kritika 8. 28–9. (Ism.)

1975.

Nyelvünk alakulása az utóbbi három évtizedben. MNy LXXI, 274–87.
 Les perspectives de la stylistique. Acta Litteraria XVII, 415–25.
 Langue littéraire et réforme de la langue. In: Les Lumières en Hongrie, en Europe Centrale et en Europe Orientale. Actes du Deuxième Colloque de Mátrafüred, 2–5 octobre 1972. Édité par Eduard Bene et Ilona Kovács. Budapest, 135–43.
 Előszó. In: Pais Dezső tudományos emlékülés Zalaegerszegen. Szerk. Szathmári István–Ördög Ferenc. MNyTK 140. 7–10. Társszerző: Ördög Ferenc.
 Irodalmi nyelv és korstílus. In: Pais Dezső tudományos emlékülés Zalaegerszegen. Szerk. Szathmári István–Ördög Ferenc. MNyTK 140. 79–86.
 Két szócikk ("gyermeknyelv", "hangkivetés") a Világirodalmi Lexikon III. kötetében. Főszerk. Király István. Budapest, 105–6.; 205. p.
 Végső búcsú Bárczi Gézától. Honismeret 5–6. 79–80.
 Petőfi és irodalmi nyelvünk. In: Petőfi-mozaik. Szerk. Paál Rózsa–Wéber Antal. Budapest, 219–33.
 Nyelvjárási szöveg Kisújszállásról. In: Magyar nyelvjárási olvasókönyv. Szerk. Hajdú Mihály–Kázmér Miklós. Budapest, 177–80.
 Belgiumi és párizsi magyarok között. Nyelvünk és Kultúránk 20. 35–7.
 Halotti Beszéd. (Bárczi Géza búcsúztatása). Egyetemi Lapok 19. 2. p. Társszerző: Benkő Loránd.
 Die ungarische Sprachnorm im 16–17. Jh. und die Anfänge der Sprachpflege in Ungarn. In: Congressus Tertius Internationalis Fenno-Ugristarum (Tallinnae, 1970. VIII, 17–23). Pars I. ALinguH. Szerk. Volmen Hallap. Tallinn, 698–703.
 Főtitkári beszámoló a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXXI. közgyűlésén. MNy LXXI, 504–8.

1976.

- Laziczius és a stilisztika. NyK 77. 466–74.
- Notre langue littéraire à l'époque de Rákóczi. In: Türk-Macar Kültür Münasebetleri İşigi Altında II. Rákóczi Ferenc ve Macar Mültecileri sempozyumu (31 Mayıs – 3 Haziran 1976. Istanbul Üniversitesi Edilbiyat Fakültesi). Szerk. M. T. Gökbilgin. Istanbul, 48–56.
- A szavak, kifejezések mai nyelvi rétegbeli hovatartozásának jelölése a Történeti-etimológiai szótárban. In: Az etimológia elmélete és módszere. (Az 1974. aug. 22. és 24. között rendezett nemzetközi konferencia előadásai.) Szerk. Benkő Loránd–K. Sal Éva. NytudÉrt 89. 277–82.
- Nyelv és stílus. In: Savremeno obrazovanje XII, 1. Korszerű Magyartanítás. Újvidék, 58–79.
- Nyelvművelés az iskolában. In: Savremeno obrazovanje XII, 1. Korszerű Magyartanítás. Újvidék, 33–57.
- Szenczi Molnár Albert nyelvi hatása. Irodalomtörténet LVIII, 17–36.
- Die sprachliche Wirkung von Albert Molnár Szenczi. AUB SLingu VII, 119–34.
- A magyar nyelvtudomány fejlődése a felszabadulás óta. In: Anyanyelv, közélet, művelődés... Szerk. Sebastyén Árpád. Budapest, 123–40.
- Die Entwicklung der ungarischen Sprachwissenschaft in den letzten Jahrzehnten. Finnisch-ugrische Forschungen XLII. Helsinki, 281–97.
- Búcsú Bárczi Gézától. MNy LXXII, 4–7.
- Tompa József hetvenedik születésnapjára. Nyr 100. 126–7.
- Megjegyzések az Üzenet című folyóirat nyelvéről és stílusáról. Üzenet 10. Szabadka, 544–57.
- Irodalmi nyelvünk Szenczi Molnár Albert szótárainak tükrében. Szocialista nevelés XXII, Pozsony, 98–102.
- A Tragédia szövegmódosításai és a korabeli irodalmi nyelv. In: Madách Imre ma. Szerk. Mezei József. Budapest, 116–30.
- Előszó a Stilisztikai elemzés című kötethez. Szerk. Nagy Ferenc. ELTE NyelvtDolg 18. 3–5.
- Édes anyanyelvünk. Hogy a külföldön élő magyarok jobban megőrizhessék, megismerhessék a magyar nyelvet és a magyar kultúrát! In: Magyar Naptár 1976. New York, 96–9.
- Főtitkári beszámoló a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXXII. közgyűlésén. MNy LXXII, 505–10.
- Szilágyi Ferenc: Csokonai dunántúli tájszógyűjtése. (Egy fejezet irodalmi nyelvi szókincsünk történetéből.) NytudÉrt 82. sz., Bp., 1974. In: Irodalomtörténeti Közlemények, 112–6. (Ism.)

1977.

- Gombocz Zoltán és a stilisztika. MNy LXXIII, 435–43.
- A nyelv (és benne a mondat) "felbomlása" és újabb költői stílusban. In: Tanulmányok a mai magyar nyelv mondattana köréből. Budapest, 189–203. (Egyetemi segédkönyv)
- Előszó. In: Tanulmányok a mai magyar nyelv mondattana köréből. Budapest, 5–6. Társszerző: Rácz Endre.
- L'influence des lumières sur la formation de la langue et de la culture linguistique. In: Les lumières en Hongrie, en Europe Centrale et en Europe Orientale. Szerk. Köpeczi Béla–Bene Ede. Budapest, 203–9.

- A stilisztikai kategóriák hatása az egyén nyelvére, stílusára. In: A nyelvész szerepe a kriminalisztikában. VII. Országos Kriminalisztikai Tanácskozás (1975. XII. 4.). Budapest, 61–73.
- Milyen a mai költészet nyelve és stílusa? In: Az anyanyelv az ember életében. Válogatás az 1976. évi magyar nyelv hete előadásából. Szerk. Bachát László. Budapest, 107–12.
- La langue littéraire et réforme de la langue. In: Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich. Szerk. Csapláros István. Warszawa, 23–33.
- A stilisztikai kutatások újabb eredményei. In: Irodalom és Nyelvtudomány. Acta Academiae Paedagogicae Nyíregyháziensis 7/C. Szerk. Katona Béla. Nyíregyháza, 189–95.
- Bevezetés a Fontes 4. kötetéhez. Gondozta: Molnár József. Budapest, I–X. (magyarul és németül)
- Gombocz Zoltánra emlékezünk. Honismeret 4. 16–9.
- A III. Anyanyelvi Konferencia elé. Magyar Hírek 6. 4. p.
- Főtitkári beszámoló a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXXIII. közgyűlésén. MNy LXXIII, 499–505.
- Géza Bárczi (1894–1975) et la linguistique hongroise. ALinguH XXVII, 355–93.

1978.

- Bárczi Géza (1894–1975) és a magyar nyelvtudomány. NyK 80. 174–205.
- Megjegyzések Ady stílusforradalmához. NyK 82. 464–70.
- Szakszavak használata a csehszlovákiai magyar sajtóban. Nyr 102. 33–45.
- Vorwärtsweisende Tendenzen im sprachwissenschaftlichen Schaffen von Albert Szenczi Molnár. Festschrift für prof. sc. Karl Mollay. Szerk. Mádl Antal–Juhász János–Széll Zsuzsa. Budapest, 183–293.
- Sauvageot professzor nyolcvanadik születésnapjára. MNy LXXIV, 250–2.
- Emlékezés Bárczi Gézára. Nyelvünk és Kultúránk 30. 7–10.
- A nyelvújításról. Szocialista Nevelés (Pozsony) 10. 298–302.
- Irodalmi nyelvünk Szenczi Molnár Albert szótárainak tükrében. In: Szenczi Molnár Albert és a magyar késő-renaisszánsz. Szerk. Csanda Sándor–Keserű Bálint. Szeged, 75–81.
- Barla Gyula (1925–1977). Nyr 102. 119–20.
- Horváth Jánosra emlékezünk. Honismeret 5–6. 90–3.
- Hogyan tovább? In: Nyelvünk és Kultúránk '77. A III. Anyanyelvi Konferencia tanácskozásának összefoglalása. Szerk. Imre Samu. 106–8.
- Az egyetemi oktató- és kutatómunka viszonya. Pedagógusképzés 3. 5–13.
- Megnyitó. In: Rákóczi-tanulmányok. A II. Rákóczi Ferenc születésének 200. évfordulója alkalmából rendezett tudományos ülészak előadásai. Szerk. Sinkovics István–Gyenis Vilmos. Budapest, 3–6.
- Az Anyanyelvoktatási Napok eredményei. In: Az anyanyelvi oktatás korszerűsítésének műhelyében 2. Szerk. Bachát László–Szathmári István. Nyíregyháza, 155–61.
- Előadói körúton Franciaországban és Angliában. Nyelvünk és Kultúránk 33. 26–32.
- A nyelv az emberiség legnagyobb vívmánya. Világ és Nyelv 6. 10–1.
- Dr. Herbert Seidler bécsi professzor tudományos munkásságának ismertetése díszdoktorrá avatása alkalmából. In: Az ELTE értesítője 1976/77. Szerk. Almási János. Budapest, 24–6.

1979.

- Die Mundarten und die sog. regionalen (landschaftlichen) Umgangssprachen in Ungarn. Festschrift für Wolfgang Slachter zum 70. Geburtstag. Szerk. Christoph Gläser–János Pusztay. Veröffentlichungen der Societas Uralo-Altaica. Band 12. Wiesbaden, 286–96.
- Contributions à l'étude de problème de la révolution stylistique chez Ady. In: Z dziejów polsko-węgierskich stosunków historycznych i literackich. Red.: I. Csapláros i A. Sieroszewski, Warszawa, 73–84.
- Az egyetemek mai feladatairól. Pedagógiai Szemle XXIX, 247–51.
- Kiss István (1922–1978). Magyar Könyvszemle XCV, 95–6.
- Kevesebbet többet. A rádió gazdaságpolitikai műsorainak nyelvezetéről. Rádió és Televízió Szemle 4. 109–16.
- A Honismereti mozgalom keretében folyó földrajzinév-gyűjtés eddigi tapasztalatairól. Honismeret 3. 3–5. Társszerző: Töltési Imre.
- Hozzászólás a "herderi baljóslat" vitához. In: Nyelvében él a nemzet? Válogatás az 1978. évi magyar nyelv hete előadásaiból. Szerk. Herbai Ágnes. Budapest, 31–8.
- Gondolatok a kisújszállási Móricz Zsigmond-napokról. Jászkúnság, szept., 83–5.
- A szép és kifejező beszédért (az alap- és középiskolások kiejtési versenyének kassai döntője). Új Szó (Pozsony) máj. 25. 6. p.
- Umberto Albini genovai professzor tudományos pályája (díszdoktorrá avatása alkalmából). Az ELTE értesítője 1977/78. Szerk. Almási János. 56–8.
- Előszó. – Zárószó. In: A szövegtan a kutatásban és az oktatásban. (A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kaposváron 1978. ápr. 6–7-én megrendezett vándorgyűlésének az anyaga.) MNyTK 154. 3–4; 141–4. Társszerző: Várkonyi Imre.
- Le rapport de l'enseignement et de la recherche à l'Université. AUB SPP VI, 261–6.
- Final speech of the Chairman (a Pedagógia és pszichológia a Szovjetunióban c. ülészakon). AUB SPP VI, 117–8.
- Elnöki zárószó a Pedagógia és pszichológia a Szovjetunióban c. kari ülészakon. In: Pedagógiai Közlemények 22. Szerk. Tóth Gábor. Budapest, 127–8.
- Főtitkári beszámoló a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXXIV. közgyűlésén. MNy LXXV, 116–23.

1980.

- A hangszimbolika a magyar népballadákban. In: Népi kultúra – népi társadalom. Az MTA Néprajzi Kutató Csoportjának évkönyve. Főszerk. Ortutay Gyula. Budapest, 299–331.
- Zoltán Gombocz und die Stilistik. AUB SLingu IX, 77–89.
- Eröffnungsrede des Vorsitzenden. AUB SLingu IX, 5–8.
- Az avantgarde stiláris nyomai József Attila költészetében. In: "A lét dadog, csak a törvény a tiszta beszéd". (Az ELTE József Attila Tudományos ülészakán elhangzott előadások anyaga.) Szerk. Fenyő D. György–Fráter Zoltán–Gelniczky Györgyi–Nagy András. Budapest, 44–56.
- A nyelvi tudatosság alakulása Magyarországon a felvilágosodás korában. MNy LXXVI, 157–65.

- A magyar jelentéstan kezdetei. In: Tanulmányok a mai magyar nyelv szókészlet-
tana és jelentéstana köréből. Budapest, 237–52. Társszerk. Rácz Endre.
Y-a-t-il des types parmi les langues littéraires de l'Europe Centrale et Orientale?
Studia Slavica XXV, 385–90. (HadrovicsEml)
- Németh László és a stilsztika. Nyr 104. 175–8.
- Mit tett a Magyar Nyelvtudományi Társaság háromnegyed századon át a nyelv-
tudományért és az anyanyelvi műveltségért? MNy LXXVI, 265–73.
- Hogyan tovább? (Az anyanyelvi nevelés egyes részterületeit megvilágító tanul-
mányok elé.) Nyr 104. 202–4.
- Irodalmi nyelvünk a Rákóczi-korban. In: Európa és a Rákóczi-szabadságharc (a
II. Rákóczi Ferenc születésének 300. évfordulója alkalmából Sáros-
patakon 1976. május 24–28-án rendezett nemzetközi tudományos konfe-
rencia előadásai). Szerk. Benda Kálmán. Budapest, 269–75.
- Bárczi Géza, a tudós és a nevelő. In: Bárczi Géza: A magyar nyelv múltja és
jelene. (Válogatott tanulmányok.) Szerk. Papp László. Budapest, 7–39.
- Előszó. In: Tanulmányok a mai magyar nyelv szókészlettana és jelentéstana kö-
réből. Budapest, 3. p. Társszerző: Rácz Endre.
- A nyelvtan helye a magyar szakosok képzésében a felsőoktatásban. In: A ma-
gyar nyelv grammatikája. A magyar nyelvészek III. nemzetközi
kongresszusá-
nak előadásai. NytudÉrt 104. 103–14.
- Uroczystość inauguracji Katedry Filologii Polskiej na Uniwersytecie
Budapeszteńskim (5 grudnia 1978 r.). Przemówienia. Studia Slavica
XXVI, 235–6.
- Szövegtan és stilsztika. In: Tanulmányok a kelet-európai irodalmak és nyelvek
köréből Dobossy László 70. születésnapjára. Szerk. Gyivicsán Anna.
Budapest, 351–8.
- Az iskolai anyanyelvi nevelés továbbfejlesztésére irányuló egyetemi kísérletek
és kutatások. Felsőoktatási Szemle XXIX, 723–9.
- Les Lumières et les débuts de la linguistique en Hongrie. Transactions of the
Fifth International Congress on the Enlightenment. Pisa, 1979. August/
September. Oxford, 1227–33.
- Bevezetés. In: Barla Gyula: Nyelvtan, stílus, iskola. Budapest, 5–9.
- Sokszínű nyelv, hatásos stílus. Édes Anyanyelvünk 2. 1. p.
- A reformáció és a magyar irodalmi nyelv. In: Ünnepi tanulmányok Sinkovics
István 70. születésnapjára. Budapest, 169–281.
- Hetvenöt éves a Magyar Nyelvtudományi Társaság. Honismeret 2. 27–30.
- Megjegyzések Ady stílusforradalmához. In: "Akarom: tisztán lássatok."
Tudományos ülésszak Ady Endre születésének 100. évfordulóján.
Szerk. Csáky Edit. Budapest, 155–64.
- Zárószó. In: "Legyetek emlékezéssel hozzám." Az ELTE Bölcsészettudományi
Kar Ady-ülésszakán elhangzott előadások anyaga. Budapest, 155–8.
- "Jobbomra kardot, lábamra szárnyakat..." Kazinczy életműve és a magyar nyelv
fejlesztése érdekében végzett munkája. Új Szó, ápr. 27. Pozsony, 11. p.
- Romlik-e a magyar nyelv? In: A Magyar hírek Kincses Kalendáriuma 1981.
Szerk. Boldizsár Iván. Budapest, 238–40.
- A szókincsgyűjtés jelentőségéről. Honismeret 5. 25–6.
- A magyar nyelvről Párizsban. Magyar Hírek 17–18. 55. p.
- Újabb találkozásom a Párizsi magyarokkal. Nyelvünk és Kultúránk 41. 82–3.
- Gulio Carlo Argan római professzor tudományos munkássága. Az ELTE Értesí-
tője 1978/1979. Szerk. Almási János. 31–2.

Főtitkári beszámoló a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXXV. közgyűlésén.
MNY LXXVI, 105–12.

1981.

- Faludi és a magyar irodalmi nyelv. MNY LXXVII, 136–41.
- Quand la langue littéraire hongroise s'est-elle fixée? Congressus Quartus Internationalis Fenno-Ugristarum Budapestini habitus 9–15. Septembris 1975. Szerk. Gyula Ortutay. Pars III. ASL. Budapest, 157–62.
- L'influence de la linguistique de texte sur la stylistique. Congressus Quintus Internationalis Fenno-Ugristarum Turku, 20–27. VIII. 1980. Pars VII. Dissertationes sectionum: Lexicologia et onomastica, alia linguistica et litteraria. Redigit Osmo Ikola. Suomen Kielen Seura. Turku, 268–73.
- Les langues littéraires et typologie de langue; le type de la langue littéraire hongroise. Atti del IV. convegno interuniversitario dei docenti de lingua e letteratura ungherese e di finno-ungarica in Italia. Torino 15–18 ottobre 1979. A cura die Paolo Santarcangeli. Torino, 29–38.
- Mészöly Gedeon és a stilsztika. MNY LXXVII, 291–8.
- Linguistique de texte et stilistique. Folia Linguistica (Mouton, The Hague) XIII, 117–24.
- Tótfalusi Kis Miklós és nyelvtudományunk. In: Nyelvészeti Tanulmányok. LakóEml, 179–91.
- Remarques sur les dialectes hongrois dans les grammaires des XVIe –XVIIe siècles. AUB SLingu X, 121–7.
- Discorso di chiusura.. AUB SLingu X, 159–60.
- Benkő Loránd köszöntése. Tanulmányok a magyar nyelv múltjáról és jelenéről. BenkőEml, 5–14.
- Gondolatok a szépirodalom olvasásának és a memoriternek a szerepéről. Magyaritanítás 4. 162–5.
- "Engedjétek hozzám jönni a szavakat!" Gondolatok a IV. Anyanyelvi Konferencia után. Édes Anyanyelvünk 4. 2. p.
- A konferencia eredményei, tanulságai. In: "Az új tantervek bevezetésének küszöbén." Az 1978. június 25–27. között megrendezett negyedik Anyanyelv- oktatási Napok anyaga. Budapest, 176–80.
- Az iskolai anyanyelvi nevelés továbbfejlesztésére irányuló kutatások és kísérletek. In: Az iskolai anyanyelvi nevelés feladatai és módszertana. Szerk. Székely György. Budapest, 36–50.
- A tanári továbbképzésről. In: Az anyanyelvi oktatás korszerűsítésének változatai. Szerk. Szende Aladár. Budapest, 327–31.
- Bemutakozás: mit akarunk? (A Nyelvünkről néhány percben c. rádiós nyelv- művelő sorozat első adása.) Édes Anyanyelvünk 3. 6. p.
- Kőrös és Kőrös. Élet és Tudomány 43. 1358. p.
- Lepényépület. Élet és Tudomány 52. 1643. p.
- Széljegyzet egy rádióműsorhoz. Rádió- és Televízióújság 38. 7. p.
- A magyar nyelv oktatása külföldi egyetemeken (előadás a IV. Anyanyelvi Konferencián). Magyar Hírek 19. 6–7.
- Bevezető. In: Giano Pannonio Annali italo-ungherese di cultura 2. (Universit' degli studi – Padova; Eötvös Loránd Tudományegyetem – Budapest) (Convegno Linguistico Interuniversitario. Visegrád 13–17 novembre 1978.), Szerk. Szathmári István. Budapest, 3–7.

Egyetemi és főiskolai oktatók fóruma. Beszámoló a IV. Anyanyelvi Konferencia záróülésén. *Nyelvünk és Kultúránk* 45. 43–5.
Főtitkári jelentés a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXXVI. közgyűlésén. *MNy LXXVII*, 245–51.
Mai magyar nyelvünk. Szerk. Grétsy László. Akadémiai Kiadó. Bp., 1976. *MNy LXXVII*, 106–9. (Ism.)
Tanulmányok a regionális köznyelviség köréből. Szerk. Imre Samu. *NyTudÉrt* 100. Bp., 1979. *NyK LXXXIII*, 227–30. (Ism.)

1982.

Az avantgarde stiláris nyomai József Attila költészetében. *MNy LXXVIII*, 129–36.
Kazinczy stilisztikai nézeteiről. *MNy LXXVIII*, 270–6.
Mészöly Gedeon: Népünk és nyelvünk. Budapest. (Szerk.)
Mészöly Gedeon munkássága. In: Mészöly Gedeon: Népünk és nyelvünk. 593–610.
Irodalmi nyelvünk és helyesírásunk. *Oktatás és nevelés (Pedagógiai folyóirat, Szabadka)* 45. 25–32.
The Society of Hungarian Linguistics Science is 75 Years Old. *AUB SLingu XI*, 3–10.
Antécédents de la textologie dans nos anciennes grammaires. *Etudes finno-ougriennes XV*, 381–9.
Bárczi Géza életművének időszerűsége. In: Hagymány és megújulás. Debreceni Magyar Nyelvészeti Napok. 1981. nov. 12–14. *Opera Facultatis Philosophicae Universitatis de Ludovico Kossuth Nominatae* 8. Szerk. Sebestyén Árpád. Debrecen, 69–83.
A magyar nyelv és irodalom oktatása külföldi egyetemeken. Bevezető előadás az Egyetemi és főiskolai oktatók fórumán (Pécs, 1981. aug. 2–8.). In: *Nyelvünk és Kultúránk*. Szerk. Imre Samu. Budapest, 275–80.
Emlékezés Barla Gyulára. *Magyartanítás* 3. 140–4.
Gondolatok az anyanyelvi műveltség fontosságáról és helyzetéről. *Honismeret* 3. 3–5.
A kalocsai névtudományi tanácskozás köszöntése. In: *Névtudományi Tanácskozás Kalocsán (1978. júl. 27.)*. Szerk. Bognár András. *Magyar Névtudományi Dolgozatok* 25. 28–31; 33–4.
"látomás". In: *Világirodalmi lexikon* 7. kötet. Főszerk. Király István. Budapest, 69. p.
Főtitkári jelentés a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXXVII. közgyűlésén. *MNy LXXVIII*, 116–23.

1983.

Arany János és a magyar nyelvtudomány. *MNy LXXIX*, 397–408.
A szövegstilisztika tárgyköréről. *MNy LXXIX*, 149–62.
Die Entwicklung des sprachlichen Bewußtseins in Ungarn der Aufklärungszeit. In: *Sprache und Volk im 18. Jh. Symposium in Reinhausen bei Göttingen 13–6 Juli 1979*. Hrsg. Hans-Hermann Bartens. *Opuscula Fenno-Ugrica Gottingensia*. Bd. I. Redigit János Gulya. Verlag Peter Lang. Frankfurt am Main–Bern, 161–73.
L'évolution de la langue hongroise, au cours des trois dernières décennies. *Etudes Finno-Ougriennes XVI*. Paris–Budapest, 113–33.

- Az irodalmi nyelv, a nyelvújítás és a nyelvtudomány a felvilágosodás első százában. Irodalomtörténeti Közlemények. 399–408.
- Über den Gegenstand der Textstilistik. Finnisch-Ugrische Forschungen XLV/1–3. 1–24.
- Discours d'ouverture inaugural de colloque. In: Typographia Universitatis Hungaricae Budae 1777–1848 ("A budai Egyetemi nyomda szerepe a kelet-európai népek kulturális, társadalmi és politikai fejlődésében" c. 1977-es nemzetközi kollokvium aktái). Publié par Péter Király. Budapest, 15–7.
- A budai Egyetemi nyomda reformkorszaki szerepe a magyar irodalmi nyelv kialakulásában. In: Typographia Universitatis Hungaricae Budae 1777–1848 ("A budai Egyetemi nyomda szerepe a kelet-európai népek kulturális, társadalmi és politikai fejlődésében" c. 1977-es nemzetközi kollokvium aktái). Publié par Péter Király. Budapest, 243–52.
- Bárczi Géza életművének időszerűsége (összefoglaló). In: A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Évkönyve 1981–1982. Szerk. Papp László. Debrecen, 66–8.
- Beszélhetünk-e szövegstiliztikáról? In: Tanulmányok a mai magyar nyelv szövegtana köréből. Budapest, 320–55. Társszerk. Rácz Endre.
- A földrajzi nevek tanulsága. (A földrajzinév-gyűjtők tanácskozásán 1982. októberében.) A miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei 21. 8–10.
- Év-esztendő, kis-kicsi.* Édes Anyanyelvünk 2. 1. p.
- Bárczi Géza. Édes Anyanyelvünk 4. 11. p.
- Zárószavak a "Szép vagy Alföld..." c. műveltségi játék (Magyar Rádió) befejező előadásán. Nyr 107. 127–8.
- Az egyetemi oktatók fórumának további tervei. Nyelvünk és Kultúránk 51. 19–22.
- Egy évtized mérlegén. Nyelvünk és Kultúránk 51. 33–6.
- Beszámoló az Anyanyelvi Konferencia Védnökségének üléséről. Egyetemi oktatók fóruma. Nyelvünk és Kultúránk 53. 20–2.
- Főtitkári jelentés a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXXVIII. közgyűlésén. MNy LXXIX, 234–40.
- Nagy Ferenc: Bevezetés a magyar nyelv szövegtanába. (Bp., 1981.) MNy LXXIX, 357–9. (Ism.)

1984.

- A magyar irodalmi nyelv a XVII. század végén. In: Magyarország társadalma a török kiűzetése idején. (Szécsény, 1983. ápr. 6–8.) *Discussiones Neogradienses* 1. Szerk. Szvircsek Ferenc. Salgótarján, 103–12.
- Arany János és a magyar nyelvtudomány. *Forrás* 1. 58–67.
- Megjegyzések a nyelvi stiliztikai normák kapcsolatához. In: *Studia in honorem J. Balázs* oferta a collegis et discipulis. Budapest, 267–75. Társszerk. Bencze Lóránt.
- Nykyunkari-nyky-Unkarissa. *Virittjä* LXXVIII, 457–63.
- Bemerkungen zum Verhältnis von sprachlichen und stilistischen Normen. *AUB SLingu* XV, 231–7.
- La conscience linguistique en Hongrie à l'époque des Lumières. In: *Les Lumières en Hongrie, en Europe centrale et en Europe orientale. Actes du Cinquième Colloque de Mátrafüred.* 24–28. octobre 1981. Budapest, 401–9.

Eredményeink, teendőink. In: Az új tantervek alapjai és tendenciái. (Az 1982. évi Anyanyelvoktatási Napok anyaga.) Budapest, 149–53. Társzerk. Bachát László–Fülöp Lajos.
Főtitkári jelentés a Magyar Nyelvtudományi Társaság LXXIX. közgyűlésén. MNy LXXX, 107–14.

1985.

- A két világháború közötti magyar költői stílus és az izmusok. In: A magyar vers. Az I. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus előadásai. 1981. aug. 10–14. Szerk. Béládi Miklós–Jankovics József–Nyerges Judit. Budapest, 276–80.
- Jelentéstan és stilisztika. A magyar nyelvészek II. nemzetközi kongresszusának előadásai. NytudÉrt 83. Budapest. Társzerkesztők: Imre Samu–Szűts László.
- Aleksis Kivi és a magyar kultúra. Nyr 109. 419–24.

1986.

- Über den Zustand der Mundarten in Ungarn von heute. Finnisch-ugrische Forschungen XLVII, Heft 2–3. 144–55.
- Der Stil als "écart" oder als "déviation". Festschrift für István Futaky. Finnisch-Ugrische Mitteilungen. Herausgegeben von Wolfgang Veenker. Hamburg, 451–6.
- Lukijalle (johdanto): Unkarilaisista kirjoittajista. In: Unkarin kirjallisuus. Toimittaja: Tibor Klaniczay. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Helsinki, 10. p.
- Pedagógus-továbbképző tanfolyam tervezete magyar nyelvből. In: Program az anyanyelvi nevelés továbbfejlesztésére. Szerk. Szende Aladár. Budapest, 519–27. (Öt társszerzővel)
- Miért megtartó erő az anyanyelv? Nyelvünk és Kultúránk 62. 34–42.
- Először Amerikában. Nyelvünk és Kultúránk 63. 19–24.
- Magyarságtudomány (hungarológia) a külföldi felsőoktatásban. Az V. Anyanyelvi konferencián az egyetemi és főiskolai oktatók fórumára írt vita-indító előadás. Nyelvünk és Kultúránk 64. 24–9.
- Ady és a *muszáj*. Édes Anyanyelvünk 2. 3. p.
- Sínen van?* Édes Anyanyelvünk 3. 6. p.

1987.

- Hungarologian opetus maailmalla. Unkaria Suomessa. Helsingissä 14. 11. 1986 järjestetyn hungarologiseminaarin esitelmät ja alustukset. Folia Hungarica 2 (Castrenianumin toimitteita 28). Toimittaneet: Ilkka Firon ja Mikko Korhonen. Helsinki, 14–20.
- Az anyanyelv-oktatási napok szerepéről. Szemlélet–tananyag–módszer. Az 1986. jún. 28–30. között megrendezett nyíregyházi anyanyelv-oktatási napok anyaga. Szerk. Fülöp Lajos. Budapest, 189–92.
- Attila T. Szabó (1906–1987) zum Gedenken. Ungarn Jahrbuch 15. München, 263–4.
- Magyar nyelvi, nyelvészeti oktatás külföldi egyetemeken; a hungarológiai központok lehetőségei. Nyelvünk és Kultúránk 67. 18–23.
- Hobbi*. MNy LXXXIII, 211–2.
- Hozzáállás*. MNy LXXXIII, 212–3.
- Magyar Stilisztika (tervezet új egyetemi tankönyv kidolgozására). MNy LXXXIII, 284–97.
- A *főlés* alakról. MNy LXXXIII, 383–4.
- Személytelen formák a mai magyar nyelvben. MNy LXXXIII, 385–92.
- Nyelvtudomány, stilisztika, fordításelmélet és -gyakorlat. MNy LXXXIII, 536–42.

A magyar és a finn nyelv hangzásáról. *Édes Anyanyelvünk* 1. 8. p.
A hangutánzó szavakról. *Édes Anyanyelvünk* 2. 5. p.
Gondolatok az anyanyelv-oktatási napokról. *Édes Anyanyelvünk* 2. 10–1.
Gebinesedik, butikosodik. *Édes Anyanyelvünk* 3. 5. p.
Monyorókerék. *Édes Anyanyelvünk* 4. 10. p.

1988.

La langue hongroise. In: *The Uralic Languages. Description, History and Foreign Influences. Volume XX*. Edited by Denis Sinor–E.J.Brill. Leiden, New York, København, Köln. 197–216.
Les Lumières et la langue littéraire hongroise. *Les Lumières en Pologne et en Hongrie*. (Études sur les Lumières sous la direction de Béla Köpeczi.) Szerk. Bíró Ferenc–Hopp Lajos–Zofia Sinko. Budapest, 290–305.
Väinö Linna "Tuntematon sotilas" c. regénye magyar fordításának stílusáról. *BereczkiEml*, 343–7.
Nyelvi változások – nyelvi norma. A magyar nyelv rétegződése. A magyar nyelv- vészek IV. nemzetközi kongresszusának előadásai I. Szerk. Kiss Jenő–Szűts László. Budapest, 39–49.
A stilisztika szerepe az irodalomoktatásban. A hungarológia oktatása I/1. 48–54.
Az egyetemi oktatók fórumának tevékenységéről. *Nyelvünk és Kultúránk* 73. 10–2.
Nyelvművelő megjegyzések. *MNy LXXXIV*, 73–5.
Bevezetés a középiskolai anyanyelvi tantárgypedagógiába. Szerk. Fülöp Lajos. Tankönyvkiadó. Bp., 1986. *MNy LXXXIV*, 359–62. (Ism.)

1989.

Földrajzi nevek mint szimbólumok. In: *Névtudomány és művelődéstörténet. A IV. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai*. Szerk. Balogh Lajos–Ördög Ferenc. Zalaegerszeg, 174–7.
Bevezetés. A tanulmánykötetről és a stíluskutató csoportról. In: *Tanulmányok a századforduló stílustörekvéseiről*. Budapest, 5–12. Társszerk. Fábíán Pál.
Új jelenségek nyelvünkben a XX. század fordulója körül. In: *Tanulmányok a századforduló stílustörekvéseiről*. Budapest, 105–20. Társszerk. Fábíán Pál.
Unkarin sanajärjestyksen ominaispiirteistä Helsingin yliopiston unkarilainen laitos on 60 vuotias. *Folia Hungarica* 3. Szerk. Csepregi Márta. Helsinki, 51–67.
Fordítás és stilisztika. Pilinszky János Apokrif c. versének első soráról. *Esitelmiä unkarin kielestä*. *Folia Hungarica* 4. Szerk. Csepregi Márta. Helsinki, 7–20.
Az egyetemi oktatók fórumának terveiről. A hungarológiai központ munkájáról. *Összefoglalás. Nyelvünk és Kultúránk* 76. 22–8.
Weöres Sándor: Szavak. *MNy LXXXV*, 449. p.
Aurélien Sauvageot-ra emlékezünk. *MNy LXXXV*, 505–7.
Petőfi: Mi kék az ég! *Édes Anyanyelvünk* 2. 6. p.
Magyar és finn szólások. *Édes Anyanyelvünk* 3. p.
Balázsolás. *Édes Anyanyelvünk* 4. 10. p.

1990.

- Fejezetek a magyar költői stílus történetéből. Castrenianumin toimitteita 38. Folia Hungarica 5. Helsinki.
- Összefoglaló megjegyzések az egri tanácskozáshoz. In: "Az anyanyelv értékrendje és az iskola" c., VIII. Országos Anyanyelv-oktatási Napok. Szerk. Fekete Péter–Raisz Rózsa. MNyTK 189. 160–9.
- Hungarológia a Helsinki Egyetemen – levonható tanulságokkal. In: I. Hungarológiai ismerettár 7. Szerk. Egyed Orsolya–Giay Béla–B. Nádor Orsolya. Budapest, 294–301.
- Babits "Messze... messze..." c. verse és a nominális szerkesztésmód. ZsilkaEml, 136–241.
- Aurélien Sauvageot 1897–1988. Hungarológiai Értesítő 3–4. 219–21.
- A reformáció és benne a Vizsolyi Biblia nyelvi hatása. In: Emlékkönyv a Vizsolyi Biblia megjelenésének 400. évfordulójára. Szerk. Barcza József. Budapest, 184–202.
- Ady Endre: Sóhajtás a hajnalban. Verselemzés. BollaEml, 169–76. (EFF 3.)
- A magyar szórend legfőbb sajátosságairól. MNy LXXXVI, 68–72.
- Szép filológus munka. Székér Endre "Hagyomány és újítás mai költői nyelvünkben" c. könyvéről. Forrás 10. 90–2.
- Hozzászólás A hungarológiai központok I. Nemzetközi Konferenciáján. A hungarológia oktatása 7–8. 123–4.

1991.

- Gondolatok a kontrasztív nyelvészeti munkálatokról. In: Suomi ja Unkari rinnakkain, Suomalais-unkarilaisia kontrastiivisia tutkielmia. Publications of the Department of Finnish and Generally Linguistics of the University of Turku 38. Toimituskunta: Alho Alhoniemi–István Nyirkos–Heikki Paunonen. Turku, 9–21.
- Ki lehet a szerzője a Magyar Tudós Társaság 1846. évi nyelvтанát névtelenül ismertető korabeli recenziójának? In: Tanulmányok a magyar nyelvutódomány történetének köréből. Szerk. Kiss Jenő–Szűts László. Budapest, 643–50.
- Die Reformation und die ungarische Literatursprache. Finnisch-ugrische Forschungen L, 21–33.
- Unpersönliche Formen in der ungarischen Gegenwartssprache. Finnisch-ugrische Forschungen L, 35–45.
- Rekttiä Albert Szenczi Molnárin vuoden 1610 kielipissa. AUB SLingu XIX, 297–301.
- A Károli-biblia titka. Édes Anyanyelvünk 1. 4. p.
- Mit jelentett, és ma mit jelent a *versmond* megnevezés? MNy LXXXVII, 23–31.
- A nyelvészetről – eddigi életpályám tükrében. In: A nyelvészetről – egyes szám első személyben. Szerk. Sz. Bakró-Nagy Marianne–Kontra Miklós. Budapest, 241–9.
- A magyar irodalmi és köznyelv a XX. század fordulóján körül. In: A magyar nyelv és kultúra a Duna völgyében II. Szerk. Jankovics József–Kósa László–Nyerges Judit–Wolfram Seidler. Budapest–Wien, 1186–93.
- A magyar irodalomtörténetírás forrásai. In: Erdélyi János: Nyelvészeti és népköl- tézeti, népzenei írások. Budapest, 287–319.

- Nagy Ferenc: Bevezetés a magyar nyelv szövegtanába. In: Szemiotikai szövegtan 2. A magyar szövegtani kutatás irodalmából. Szerk. Petőfi Sándor János–Békési Imre. Szeged, 151–4. (Ism.)
- Mikes és irodalmi nyelvünk. MNy LXXXVII, 298–306.
- A Károli-biblia és anyanyelvünk. Holnap II/7–8. 65–6.
- Az egyetemi napok elé. ÉFF 4. 45–6.
- Előszó Ábrahám Imre "Nyúl község nyelvkinccse" c. könyvéhez. MNyTK 195. 5–6.
- Nyelvművelő megjegyzések. MNy LXXXVII, 465–7.
- Visszapillantás a Mai Magyar Nyelvi Tanszék két évtizedére. In: Hagyomány és újítás a mai magyar nyelvi kutatásban és oktatásban. Szerk. Balázs Géza. ELTE Nyelvtudományi Dolgozatok 38. 7–18.
- Magyar irodalmi nyelv – finn irodalmi nyelv. BenkőEml, 597–9.

1992.

- Vörösmarty reprezentatív verse, A vén cigány. Nyr 116. 33–49.
- Benkő Loránd hetvenéves. Nyr 116. 240–5.
- Milyen napjaink stilisztikája? MNy LXXXVIII, 272–9.
- Búcsúzás Tompáné Lovas Rózsától. MNy LXXXVIII, 365–8.
- Wegweisende Züge in der Grammatik von Albert Szenczi Molnár. Studia Slavica 36. 382–90.
- Változások mai nyelvünkben. EFF 5. 17–24.
- A népnyelv gazdagságáról. FülöpEml, 6–8.
- Találkozásaim Klaniczay Tiborral. Irodalomismeret 2–3. 85–6.
- Búcsú Szemere Gyulától. MNy LXXXVIII, 506–7.
- Három írás a kisújszállásiak nyelvéről. In: Kisújszállás és vidéke. Nagykun kalendárium az 1992. szökőévre. Kisújszállás, 119–22.
- Egy nagyon rövid versről. Édes Anyanyelvünk 2. 9. p.
- A *boldog* szó helyneveinkben. Édes Anyanyelvünk 3. 17. p.
- Mikes és irodalmi nyelvünk. In: Irodalom, történelem, folklór. Szerk. Hopp Lajos–Pintér Mária Zsuzsanna–Tüskés Gábor. Debrecen, 93–8.
- Szenczi Molnár Albert és Petrus Remus. RáczEml, 232–7.
- Hungarológiai műhelyek: az együttműködés lehetőségei. Nyelvünk és Kultúránk 86. 73–8.
- Emlékezés Bárczi Gézára. Nyelvünk és Kultúránk 86. 78. p.
- Török Gábor: Pontok és kérdőjelek az általános stíluselméletben. In: Szemiotikai szövegtan 4. A verbális szövegek szemiotikai megközelítésének aspektusaihoz I. Szerk. Petőfi Sándor János–Békési Imre. Szeged, 160–6. (Ism.)

1993.

- A magyar nyelv tudatosodásának útja a Halotti Beszédtől a felvilágosodás kezdetéig. In: A Kazinczy Ferenc Társaság évkönyve. Szerk. Kováts Dániel. Sátoraljaújhely, 27–37.
- A diakrónia és a szinkrónia "ütközése": Balassi Katonaénekének "teljes" megértéséhez. In: Állapot és történet – szinkrónia és diakrónia – viszonya a nyelvben. Szerk. Horváth Katalin–Ladányi Mária. Budapest, 167–71.
- A meteorológiai jelentések nyelvéről. MNy LXXXIX, 92–4.
- Benkő László köszöntése 80. születésnapján. MNy LXXXIX, 123–4.

A magyar nyelv tudatosodásának útja a Halotti Beszéd-től a felvilágosodás kezde-
tég. MNy LXXXIX, 136–44.
Kresznerics és a mai magyar nyelvtudomány. MNy LXXXIX, 508–10.
Gondolatok helyesírásunk múltjáról, jelenéről és jövőjéről. FábíánEml, 256–61.
Szenczi Molnár Albert német földön. In: Régi és új peregrináció. Magyarok kül-
földön, külföldiek Magyarországon II. Szerk. Békési Imre–Jankovics
József–Kósa László–Nyerges Judit. Budapest–Szeged, 639–45.
Összefoglaló értékelés. In: A szöveg szerkesztése, megértése, kidolgozása és
megszóllaltatása. (Anyanyelvoktatási napok; Eger, 1992. júl. 6–9.)
Szerk. Fekete Péter–V. Raisz Rózsa. MNyTK 196. 301–10.
A Kölyökrádió nyelvéről és stílusáról. Nyr 117. 116–8.
Nyelv és sajtónyelv. Nyr 117. 267–75.
Nyelvtörténet, dialektológia és nyelvhelyesség. Nyr 117. 405–8.
Szövegsemantikai sajtóságok Ady Endrének "A hazaszeretet reformja" c. írásá-
ban. EFF 8. 93–7.
Beszéd a kisújszállási Mórnicz Zsigmond Gimnázium új könyvtárának a
felavatá- sán. A Mórnicz Zsigmond Gimnázium Értesítője 1992/1993.
Kisújszállás, 9–11.
Néhány újabb jelenség sajtónyelvünkben. Édes Anyanyelvünk 3. 4. p.
Szabó Pál a nevekről és a névdivatról. Névtani Értesítő 15. 293–5.
Büky László: Képköltés és képrendszer Füst Milán és Karinthy Frigyes költői
nyelvében. (Akadémiai Kiadó, Bp., 1989.) MNy LXXXIX, 362–5.
(Ísm.)
Quo vadis stilisztika: In: Helyesírás és nyelvtudomány. Gyula, 27–36.
A magyar helyesírás alapjai. In: Az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola
Tudományos Közleményei. Eger, 11–9.

1994.

Stílusról, stilisztikáról napjainkban. Budapest.
Bárczi Géza és a stilisztika. BárcziEml, 163–71.
Die Stilistik, eine Disziplin im Grenzgebiet zwischen der Sprachwissenschaft.
AUB SLingu XXI, 219–28.
A közéleti beszéd és a stílus. EFF 10. 12–7.
Kossuth és a szónoki beszéd. MNy XC, 257–63.
Aranka György és a stilisztika. In: Az Erdélyi Magyar Nyelvmívelő Társaság
200 éve, 1793–1993. Erdélyi Tudományos Füzetek 218. Kolozsvár,
62–7.
Verseghy stilisztikájának egyik fontos területéről – mai szemmel. In: In
memori- am Verseghy Ferenc 4. Szerk. Szurmay Ernő. Szolnok, 33–9.
Nyelv, anyanyelv, nyelvművelés. Magyar Élet 7. 1–4.
Lőrincze Lajosra emlékezve. Confessio 1. 62–6.
Kányádi Sándor: Játzsza magyarul. Édes Anyanyelvünk 5. 11. p.
Emlékezés Bárczi Gézára, emléktáblája felavatása alkalmból. MNy XC, 245–6.
Végső búcsú Benkő Lászlótól. MNy XC, 372–3.
Papp László köszöntése 70. születésnapján. MNy XC, 493–6.
Megszállott és megszállt. Nyr 118. 350. p.
Képzett szavainkról. Az idegen szavak toldalékos alakjainak írásáról. A szenvedő
ige újabb terjedése. Nyr 118. 482–4.
Az egyetemi magyar nyelvészeti tantervek fő kérdései. Nyelvünk és Kultúránk
89–90, 59–64.

- Szathmári István írásaiból. In: Nagykun Kalendárium 1994. Kisújszállás, 179–82.
- Maradandót alkotott a tudományban, példát adott az emberségre. Magyar Nemzet, jan. 8. 19. p.
- A Déli Krónika és az Esti Magazin nyelvéről, stílusáról. In: A hatékony rádiózásért 2. Összeáll. Bencédy József. Budapest, 57–65.
- A kiegészítést kívánó igékről. Édes Anyanyelvünk 4. 10. p.

1995.

- A magyar helyesírás alapjai. Budapest.
- Bárczi Géza. A múlt magyar tudósai. Budapest.
- Három fejezet a magyar költői stílus történetéből. NytudÉrt 140.
- Weöres Sándor stílusújítása. In: Széphalom. Újszászi Kálmán emlékére. Szerk. Kováts Dániel. 409–12.
- Nyelvtudomány. In: A tudomány térképe. Kisenciklopédia a tudomány egészéről. Főszerk. Schranz András. Budapest, 144–8.
- A Halotti Beszéd mint nyelvi teljesítmény. Szabolcs-Szatmár-Beregi Szemle 4. 474–81.
- Mit végeztünk az 1994. évi egri Anyanyelv-oktatási Napokon? MNyTK 198. Budapest, 239–45.
- Szenczi Molnár Albert és a nevek. MNyTK 209. Budapest, 530–8.
- Szilády Áron és a nyelvtudomány. A Szilády Áron Társaság Évkönyve 1994–1995. Kiskunhalas, 3–20.
- A kis nyelvek jövőjéről. Nyr 119. 107–8.
- Zsirai Miklós Finnugor rokonságunk c. munkájának új kiadása. Nyr 119. 201–2.
- A franglais példája. Édes Anyanyelvünk 1. 7. p.
- A *csak* helye a mondatban. Édes Anyanyelvünk 2. 9. p.

1996.

- Két verselemzés. Édes Anyanyelvünk 1. 4. p.
- A szép szavú Móra Ferencről. BékésiEml, 313–8.
- A funkcionális stilisztika megalapozása. In: Hol tart ma a stilisztika? (Stíluselméleti tanulmányok.) Budapest, 13–33. (Szerk.)
- Szilády Áron és a nyelvtudomány. Nyr 120. 102–7.
- A magyar helyesírás alapelveiről. In: Tízéves a pedagógusjelöltek Nagy J. Béla Országos Helyesírási Versenye. Eger, 23–32.
- Legenda Bárczi Gézáról. Forrás 1. 84–92.
- A stilisztika története. In: Pannon Enciklopédia. Magyar nyelv és irodalom. 133–5.
- Az élő stílus. In: Pannon Enciklopédia. Magyar nyelv és irodalom. 129–32.
- Az irodalmi nyelv. In: Pannon Enciklopédia. Magyar nyelv és irodalom. 133–5.
- Mire utalnak újabb szólásaink? Édes Anyanyelvünk 5. 12. p.
- Hozzászólás a Nyelvi tervezés, nyelvi politika c. tanácskozáson. Nyr 120. 392–3.
- Bevezetés. A kötetről és a stilisztika jelenlegi helyzetéről. In: Hol tart ma a stilisztika? Stíluselméleti tanulmányok. Budapest, 7–12. (Szerk.)

1997.

- A vonatkozó névmások használatáról. Nyr 121. 1–8.
- A nyelvi funkcióról – a funkcionális stilisztika kapcsán. NyomárkayEml, Budapest, 299–303.
- Szülőföldem, a Nagykunság. Forrás 12. 66–74. és Nagykun Kalendárium 1998. Kisújszállás, 90–101.
- Mollay Károlyra emlékezve. In: A hetvenes évek magyar nyelvészei 35. Szerk. Bolla Kálmán. Budapest, 30–2.
- A stílusértelmezésekről. In: B. LőrinczyEml. Budapest, 156–9.
- Miért szép a mi nyelvünk? Nyelvünk és Kultúránk 97. 10–5.
- A Hungarológiai Szekció tanácskozása. Nyelvünk és Kultúránk 97. 54–8.
- Igekötők elhagyása. – Kállósömjén vagy Kállósemjén? Nyelvünk és Kultúránk 99. 59–60.
- Mikes Kelemen nyelvről és stílusáról. Nyelvünk és Kultúránk 99. 102. p.
- Tanácskozás a szociolingvisztikáról. Nyelvünk és Kultúránk 100. 93–7.
- Stílus és műfaj a beszédműben. In: A nemzeti szeretet kapcsolata. Szerk. Kováts Dániel. Sátoraljaújhely, 59–66.
- A "Sportszombat" nyelvről és stílusáról. In: NyíriEmlékkönyv. Szeged, 151–8.
- "... mert minden ellovan". Édes Anyanyelvünk 2. 10. p.
- Magyarán. Édes Anyanyelvünk 3. 8. p.
- Illyés Gyula: Szekszárd felé. Édes Anyanyelvünk 4. 12. p.
- Kapcsolatom az anyanyelvvvel – egy életpálya tükrében. In: Anyanyelvünk vonzásában. Nyelvtudósok, nyelvészek és nyelvművelők Győr-Moson-Sopron megyében. Győr, 139–41.
- Gergely Jánosra emlékezve. MNy XCIII, 250–1.
- B. Lőrinczy Éva köszöntése születésnapján. MNy XCIII, 251–3.
- Papp Lászlóról. In: A hetvenes évek magyar nyelvészei 39. Szerk. Bolla Kálmán. Budapest, 14–6.
- Végső búcsú Mollay Károlytól. MNy XCIII, 500-4.
- Utolsó búcsú Vértes O. Andrástól. MNy XCIII, 505. p.
- B. Lőrinczy Éva: Vigyázó, mit mondasz az éjszakáról? Nyr 121. 231–4. (Ism.)
- Kemény Gábor két munkájáról. MNy XCIII, 375–8. (Ism.)

1998.

- Virágvasárnap. Édes Anyanyelvünk 2. 1. p.
- Nyíri Antal köszöntése. MNy XCIV, 229–30.
- Stilisztika, magyar stilisztika anno 1997. MNy XCIV, 369–73.
- Petőfi nyelvi hatása. Nyr 122. 292–304.

SZATHMÁRI ISTVÁN

Hogy hogyan választotta a tanári és nyelvészeti pályát a kisújszállási diák, s hogy hogyan kötelezte el aztán magát egy életre, azt önvallomásából tudjuk (A nyelvészetről – egyes szám, első személyben. Budapest, 1991, 241–9).

Személyiségének fejlődésében meghatározó és egy életre szóló útravalót adtak a kisújszállási elemi iskola kiváló tanítói, majd a Református Gimnázium tudós tanárai, akik nemcsak megismertették, hanem meg is szeretették vele a magyar nyelvvel és irodalommal való foglalkozást. A gimnáziumban latinul, németül és franciául is megtanult.

A debreceni tudományegyetemen szerzett magyar–francia–német szakos tanári diplomát 1949-ben, de már az előző évben ledoktorált summa cum laude eredménnyel.

A magyar nyelvészet mellett azonban csak a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen kötelezte el magát, főként egy igazi nyelvész egyéniséggel, Bárczi Gézával való találkozására hatására (bár meggyőződésem, hogy a legjobb tanárok is legfeljebb csak erősíteni tudják a tanítványaikban eleve szunnyadó tanári és tudósi adottságot és elhivatottságot).

A debreceni Református Kollégium növendékében a professzorától kapott szakmai-módszertani, erkölcsi alapot még teljesebbé tették az Eötvös Collegium mintájára létrehozott Református Tanárképzőben Papp István magyar mondattani és finnugor nyelvészeti órái és Juhász Géza professzor magyar irodalomtörténeti órái.

Az egyetem elvégzése után háromévi közgazdasági gimnáziumi tanárkodás és egyben kollégiumi nevelősködés következett. Közben – az akkori körülményeknek megfelelően – megszerezte orosz nyelvből is az általános iskolai szaktanári oklevelet.

1951-től kinevezték az Idegen Nyelvek Főiskolájára a magyar tanszék vezetőjének. Itt angol, francia, német és orosz szakos hallgatóknak tanított (kontrasztív alapon) magyar leíró nyelvtant, fonetikát és stilsztikát, emellett alapvető jegyzeteket (leíró nyelvtant, stilsztikát, műfajelméletet és verstant stb.) írt. A *Leíró nyelvtan* 1956-ban és 1961-ben egyetemi jegyzetként is megjelent.

A főiskola megszüntetése után, 1955-ben az ELTE Bárczi Géza vezette II. Sz. Magyar Nyelvészeti Tanszékére került.

Ettől kezdve pályája ehhez a tanszékhez, illetőleg 1970-től jogutódjához, a Mai Magyar Nyelvi Tanszékhez kötődik. Ennek lett először adjunktusa (1955–1965), majd docense (1965–1975), aztán professzora (1975-től). Közben a szegedi bölcsészkaron is tanított (1964–1970). A tanszéket (Bárczi tanár úr nyugalomba vonulása után) másfél évtizedig (1970–1984) vezette. Az ELTE Bölcsészettudományi Karának életében előbb mint dékánhelyettes (1964–1970), majd mint dékán (1975–1979) töltött be fontos szerepet.

Új szakaszt jelentett életében finnországi vendégprofesszorsága: a Helsinki Egyetemen elindította és felvirágoztatta a magyar nyelv és irodalom szakot (1983–1989).

Hungarológusként előadott – többek között – Varsóban, Göttingenben, Hamburgban, Nápolyban, Torinóban, Liège-ben, Párizsban, Londonban, Bloomingtonban, Uppsalában, Moszkvában; és nem utolsósorban Szabadkán, Újvidéken, Kolozsváron, Ungváron; mindenhol mindig erősítve a hazánkat a külvilággal összekötő szálakat. – Az Anyanyelvi Konferencia egyik vezető tagjaként

korábban az Egyetemi Fórum, 1990-től pedig a Hungarológiai Műhelyek szekciót irányította.

1964-ben megszerezte a nyelvtudomány kandidátusa, 1996-ban a nyelvtudomány doktora akadémiai fokozatot. 1996-ban megkapta az ELTE-n a professor emeritus státuszt.

Tudományos munkássága irányát két tényező határozta meg: a debreceni professzoraitól kapott indíttatás és a mindenkori szükséglet. Az egyetemi évek a dialektológia és a nyelvtörténet felé vitték, elmélyítve benne a filológia módszerét. A középiskolában töltött három év elsősorban az oktató-nevelő módszerek elsajátításában segítette. A főiskola a mai nyelv vizsgálata, a leíró nyelvtan, a stilisztika és a nyelvművelés felé terelte; az egyetemen töltött évek pedig tudóssá érlelték.

A Szathmári tanár úrtól befutott töretlen és nagyívű életpálya eredményekben gazdag tudományos munkásságon nyugszik

Fő kutatási területei: 1. A magyar irodalmi nyelv (nyelvi sztenderd) általános kérdései és története máig. – 2. A magyar stilisztika. – 3. A felvilágosodás és a XVIII. század nyelvi élete. (A mátrafüredi francia nyelvű kollokviumokon és azon kívül kutatta a felvilágosodás hatását a magyar nyelvtudományra.) – 4. Nyelvtudomány-történet. – 5. Foglalkozott továbbá a mai magyar nyelv grammatikai, szóképzéltani és jelentéstani kérdéseivel (ezt bizonyítják Rácz Endrével közösen szerkesztett tanulmánykötetei: *Tanulmányok a mai magyar nyelv szófajtana és alaktana köréből*; *Tanulmányok a mai magyar nyelv szóképzéltana és jelentéstana köréből*; *Tanulmányok a mai magyar nyelv mondatana köréből*; *Tanulmányok a mai magyar nyelv szövegtana köréből*), továbbá jelentek meg nyelvtörténeti, dialektológiai, irodalomtörténeti és hungarológiai jellegű tanulmányai. Sokat köszönhet neki a nyelvművelés és a helyesírás: számos rövidebb-hosszabb cikkén túl sokáig hallhattuk a Petőfi Rádió reggeli műsorában rövid, de mindig magvas eszmefuttatásait. Most az Édes anyanyelvünk ötperceiben és a Tetten ért szavak című műsorban szokott megnyilatkozni a rádióban. A Duna Televízió kedves nyelvi műsorának állandó munkatársa.

Tagja az ELTE magyar–francia kontrasztív nyelvészeti kutatócsoportjának. Könyveinek száma: 14 (5 társszerzővel), és – a kisebb cikkeket nem számítva – több mint 300 dolgozata látott napvilágot. 1970-től szerkeszti az ELTE *Annales Sectio Linguistica* című idegen nyelvű évkönyvét, és 15 évig magyarországi szerkesztője volt a párizsi *Etudes Finno-Ougriennes* című folyóiratnak.

1970-től vezeti az immár 27 tagú Stíluskutató Csoportot, melyben ma szinte valamennyi egyetem és főiskola stilisztikával foglalkozó szakembere dolgozik. Ennek a csoportnak a tagjai írták *A századforduló stílusterkévéseiről* című tanulmánykötetet (melyet szintén Szathmári István szerkesztett Fábián Pál segítségével; 1989), valamint a *Hol tart ma a stilisztika?* (Stíluselméleti tanulmányok), továbbá a *Stilisztika és gyakorlat* című kötetet (szerk. Szathmári István 1996, illetve 1998).

Szathmári professzor úr életének, pályájának szerves része a nyelvészeti közéletben való irányító részvétel is. – Két ciklusban volt a TMB nyelvtudományi szakbizottságának a titkára. – 1963 óta tölt be tisztségeket a Magyar Nyelvtudományi Társaságban (1963–1970: titkár, 1970–1984: főtítkár, 1984-től alelnök), valamint akadémiai bizottságokban (elnöke az MTA Magyar Nyelvészeti Munkabizottságának, tagja az MTA Nyelvtudományi Bizottságának és Magyar Nyelvi Bizottságának); tagja továbbá a Magyar Nyelv szerkesztőbizottságának.

A több mint fél évszázaddal ezelőtt, 1948-ban megkezdett és mind a mai napig szakadatlanul folytatott tudományos és tanári tevékenysége méltán emeli Szathmári Istvánt a mai magyar nyelvtudomány egyik meghatározó személyiségévé. Munkássága átfogó, egyetemes jellegű. Pályájára s vezetői módszerére is mesterétől, az iskolateremtő Bárczi Gézától kapta az útravalót. Mindig megkívánta az oktatás igényességét, a tananyag állandó korszerűsítését, a rendet és korrektséget. A filológiai pontosság tekintetében példaképeként tisztelte Pais Dezsőt. Számtalan elfoglaltsága mellett mindig maradt ideje a személyes problémák megbeszélésére is.

Higgadtsága, bölcsessége, derűt árasztó egyénisége jótékonyan érezteti hatását mindig és mindenütt. Kitűnő tanár és elkötelezett nyelvész, aki az életét az anyanyelv érdekében történő munkálkodásnak szentelte.

Keszler Borbála

Magyar nyelvész pályaképek és önvallomások

Nem szokványos kiadványt ajánlunk az olvasó figyelmébe a *Magyar nyelvész pályaképek és önvallomások* című sorozatunkkal. Különlegességét az adja – egyebek között –, hogy írott szöveg, videofelvétel és hangkazetta együttesével mutatunk be félszáznál több hazai nyelvészt, továbbá a társtudományok néhány jeles képviselőjét, akiknek tudományos munkássága főleg a 70-es években teljesedett ki, ill. érte el csúcsát (amit tudományos fokozatok is hitelesítettek), jelentős szakmai irányító és közéleti szerepet tölthettek be, országosan ismert és elismert személyiségekként tisztelték őket. 25 év elteltével igény jelentkezett a felvételeknek az újabb generáció jeles képviselőivel való kiegészítésére. Ez tette szükségessé a sorozatunk nevének pontosítását.

A pályaképeknek általunk választott formája – azaz a) hogy ki-ké személyesen önvallomásként szubjektíven beszélhessen pályájáról, szakmai tevékenységéről, megvalósított vagy csak megálmodott terveiről, b) hogy munkáinak bibliográfiája hitelesítse a megrajzolt pályaképet, c) hogy kortársi méltatást is adjunk róla – reményeink szerint hozzásegít a tudós személyiségek objektív megítéléséhez, aminek ugyanúgy szükségét éreztük a felvételek elindításakor, mint napjainkban is, és feltehetően még a jövőben sem lesz másképpen. A különböző előjelű részrehajlásokra és elfogultságokra hajlamos társadalmi gyakorlat és közélet számottevő ellensúlyozására persze nem gondolhattunk, de az erre irányuló szándékunkat sem titkoltuk.

A szakma szeretete, a tudomány előbbreviteléért dolgozó, a szakmai eredmények megismertetésén fáradozó ember megbecsülése indított arra, hogy az MTA Nyelvtudományi Intézetének fonetikai osztályán végzett munkám mellett, a kísérleti fonetikában használt kép- és hangrögzítő eszközeink felhasználásával pályatársaimról felvételeket készítek. Így gyűlt össze az a jelentős videoanyag, melynek további feldolgozását és kiegészítését az ELTE Fonetikai Tanszékén végeztük, ill. végezzük még ma is. Elképzelésem megvalósításában munkatársaim közül többen működtek közre mind az Intézetben, mind az Egyetemen. Köszönet érte nekik éppúgy, mint nyelvész kollégáimnak, akik vállalták egy-egy életmű méltatására.

A képernyőről ránk villanó tekintetből, a külső megjelenésből, testtartásból és arckifejezésből, valamint az élőszó erejével kifejezett gondolatokból (néha érzelmekből is) megismerhető emberi habitus ránk gyakorolt hatása lenyűgözőbb minden írásnál. Látva, hallgatva és olvasva a századunk utolsó negyedének nyelvészeit ismeretekben gyarapodhatunk, páratlan élménnyel gazdagodhatunk. Ezt szeretném megosztani kortársainkkal és az utánunk jövőkkel.

Budapest, 1994. november 15. – 1998. január 27.

Bolla Kálmán

**MAGYAR NYELVÉSZ PÁLYAKÉPEK ÉS
ÖNVALLOMÁSOK**

1. BALÁZS JÁNOS	27. KÁROLY SÁNDOR
2. BALOGH DEZSŐ	28. KERESZTURY DEZSŐ
3. BALOGH LAJOS	29. KIEFER FERENC
4. BÁRCZI GÉZA	30. KISS LAJOS
5. BARTÓK JÁNOS	31. KOVALOVSKY MIKLÓS
6. BENKŐ LORÁND	32. LAKÓ GYÖRGY
7. BERECZKI GÁBOR	33. LŐRINCZE LAJOS
8. CZEGLÉDY KÁROLY	34. B. LŐRINCZY ÉVA
9. DEME LÁSZLÓ	35. MOLLAY KÁROLY
10. DEZSŐ LÁSZLÓ	36. MOLNÁR JÓZSEF
11. DOMOKOS PÁL PÉTER	37. NYÍRI ANTAL
12. DOMOKOS PÉTER	38. PAPP FERENC
13. ELEKFI LÁSZLÓ	39. PAPP LÁSZLÓ
14. ERDŐDI JÓZSEF	40. RÁCZ ENDRE
15. FÁBIÁN PÁL	41. J. SOLTÉSZ KATALIN
16. FOGARASI MIKLÓS	42. SZABÓ DÉNES
17. GREGOR FERENC	43. SZABÓ T. ATTILA
18. GRÉTSY LÁSZLÓ	44. SZATHMÁRI ISTVÁN
19. HADROVICS LÁSZLÓ	45. SZENDE ALADÁR
20. HAJDÚ MIHÁLY	46. TAMÁS LAJOS
21. HAJDÚ PÉTER	47. TELEGDI ZSIGMOND
22. HEGEDŰS JÓZSEF	48. TOMPA JÓZSEF
23. HERMAN JÓZSEF	49. VÉGH JÓZSEF
24. IMRE SAMU	50. VÉRTES O. ANDRÁS
25. JUHÁSZ JÓZSEF	51. ZSILKA JÁNOS
26. KÁLMÁN BÉLA	52. PÉTER MIHÁLY

53. BAŃCZEROWSKI JANUSZ	54. NYOMÁRKAY ISTVÁN
55. GADÁNYI KÁROLY	56. PUSZTAY JÁNOS

*Eddig megjelent füzetek: 1., 4., 7., 8., 11., 19., 24., 28., 33., 35.,
39., 40., 43., 44., 48., 49., 53., 54., 55.*

